

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Báter-nyomda, Kaszinó-Bazár épület.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felölös szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

El kell törölni a boritaladót!

Megismételjük a Közérdek legutóbbi vezércikkének azt a pontját, a mely a mi hő kivánságunkat fejezi ki, hogy a boritaladó töröltessék el! Más menekvésünk nekünk bortermelőknél nincs.

Az utóbbi években a mi hegyi boraink ára ijesztő mértékben leszállott. Leszállott a homoki bor átlagára. Eddigi rendes vevőink: Cseh-Morvaország, Bécs, az Idén teljesen elmaradtak. A kedves osztrák sógor szándékosan bojkottálja a magyar bort, örületes izgatás folyik ott ellenünk, bécsi korcsmáros nem mer magyar bort mérni, a nép dühe szétszedné a korcsmáját.

Egyetlen piacunkat az osztrákot tehát elvesztettük, talán mindörökre. Az önálló vámterület, melyet hazánk gazdasági felvirágzásához elengedhetlennek hiszünk mindnyájan — áldozatokat követel, a legelső áldozat a magyar bor lesz! A bor nem világforgalmi értékű áru, mint a buza. Bort termel óriási mennyiségben Ausztriának minden szomszédja, csak maga Olaszország tizannyit exportál, mint a mi összes termésünk. Ausztria saját bortermése is hatalmas fejlődésnek indult,

megközelíti már a mienket. Importra nemsokára szüksége sem lesz, még közös vámterület esetében sem.

Honnan fedezzük az elvesztett piacot? Tengerentuli export mától holnapra nem fejlődik, különben is a mi dús czukortartalmu borunk tengeren szállításra csak hosszas kezelés után alkalmas.

Nincs más hátra, meg kell azt inni magunknak — más szóval: a belföldi borfogyasztást kell annyira felemelnünk, hogy a termés itthon elfogyasztassék.

Lehetséges-e ez? Igen. Bort iszik a magyar ember . . .

Azaz, hogy csak bort ivott a multban. Ma már nevelésesen csekély bort fogyaszt Magyarország: a fejenkénti borfogyasztás nem megy többre évente 8—10 literre — volt esztendő mikor 5 literre leszállott — ellenben a sörvő Ausztria elfogyaszt 20—30 litert, Svájc 60—80, Olaszország 80—120, Spanyolország ugyanannyit, Franciaország pedig teljes 200 litert!

Hazánkban még 30 év előtt 14—22 millió hektoliter bor termett, annak fele se ment ki, itt lett elfogyasztva. Ma 3—3½ millió terem, annak sincs fogyasztója.

Lehetséges-e a régi fogyasztó község visszaszerzése? Igenis lehetséges. Előttünk áll Franciaország példája.

1898-ig a 39 millió francia fogyasztott évente 39 millió hektoliter bort, ennyi is volt körülbelül az évi termése. Ettől kezdve oly amerikai rohamban rekonstruálta filloxera által elpusztított szőlőit, hogy 1900-ban már 67 millió hektoliter bor termett az országban. Óriási depressió támadt, a bor ára leszállt 8—10 koronára hektoliterenként. Az egész társadalom megmozdult, — ott van ereje a társadalomnak! Kormányokat buktattak meg, végre kivitték a boritaladó teljes eltörlését: 110 millió jövedelemről mondott le az állam! Mi lett az eredmény? a következő évben már 73 millió hektoliter bor lett elfogyasztva, nemcsak a saját termését, hanem a Spanyolét is elfogyasztotta Franciaország!

Íme a példa előttünk. Nem leszállítás kell nekünk, hanem a boritaladó teljes eltörlése, a borforgalom teljesen szabaddá tétele. Fél millió jó magyar család existenciája forog itt kockán, érdemes azért az államnak még áldozatot is hozni.

Holott valójában áldozathozatal-

TÁRCZA.

A gyorsvonat.

Két kis egérke-lóval
Dagasztom a sarat,
Mellettem vad irammal
A gyorsvonat szalad.

Látok reám bámulni
Kiváncsi sok szemet,
Sejtem, hogy annyi ember
Rajtam mulat, nevet.

Döcögünk csendbe, lassan,
Alig baktatva csak,
De nem irigylem őket,
Óh, hadd robogjanak!

Engem kicsiny családom
Már rég keblére zár
S a gyorsvonat zihál még,
Ki tudja merre jár!?

BODNÁR ISTVÁN

Dobos Anicza.

Testesonkító itélet a XIX. század első felében.

Irta: Pataky István kir. törvényszéki bíró.

(Folytatás.)

III.

Kibérelte Mihály Buday Zsigmond úrtól a Bonéből Ujlakra vezető országúton levő „Vigyorgó” nevű korcsmát. Hol csurdult, hol cseppent valami és ismét volt butora, tehene, sertése.

Egy délután a tornáczon ült Mihály, midőn az országúton rongyokba burkolt nőt látott közeledni.

A nő megált a férfi előtt.

— Uram! — szólt.

— Mit akarsz? ki vagy?

— Koldus, ki nincs a kolduláshoz szokva.

A hangra Mihály megdöbbsent. A nőhöz lépett, felemelte kendőjét.

— Anicza! — kiáltá.

— Az vagyok, — rebege fájdalmasan Anicza — azaz voltam, most senki, semmi vagyok.

Mihály pénzt vett ki s Aniczának nyujtá.

A nő ránézett a pénzre, aztán Mihályra, olyan szemrehányó bánatos tekintettel, de nem fogadta el.

— Hol lakol? — kérde Mihály.

— Mit tudom én! — sóhajtá a nő ki-

fakadva s a füre veté le magát. Itt-ott megromgyult ruháját szemérmesen tola lejobb fehér lábaira s dologhoz nem szokott fehér kezeire hajtá le fejét.

— Mit tudom én — folytató, mintegy magához beszélve — a temetőbe vágyom. Itt fent nincs sem öröm, sem nyugalom. Mihály, emlékezel még? . . .

— Hagyd el, Anicza. Nőm és két gyermekem van, olyan szépek.

— Szeretném látni őket.

— Ujlakon vannak feleségemmel.

— En úgy tudnám szeretni őket. Hasonlitanak hozzád, Mihály?

— A fiú olyan — mormogta Mihály s zavartan nézett az ujlaki út felé.

— Mihály! a régi emlékért én itt maradok.

— Nem . . . nem . . . Hát maradj, elférsz, jönnek már.

Már ott is volt neje és gyermekei. Olyan féltve ölelte őket magához, mialatt Anicza gyűlöletteljes tekintetű vetett rájuk.

Mihály megenyhült a feleség és gyermekei csókjára s nyugodtan tudott Aniczára nézni.

— Egy szegény asszony — szólt nejehez — a szomszéd telken lévő házunkban fog lakni s a korcsmában fog segíteni.

S Anicza ott maradt a régi szerető közelében.

ról nincs is szó. Az egész boritaladó 14 millió koronát jövedelmez az államnak. Hiába minden adóprés, évenként mindég lejjebb száll, még 12 év előtt 16 millió körül volt. A túlhajtott adó megboszulja magát, sehol az egész világon ily nagy boritaladót nem szed az állam, mint nálunk. A háromszorta gazdagabb Ausztriában csak fele a boritaladó, külföldön annyi sem.

És mit értünk el? Azt, hogy megszokott a magyar alaposan a borivásról, de nem a sörfogyasztásra tért át, mint a hogy a Közérdek vezércikk írója tévesen hiszi, hanem a pálinka ivásra adta magát! A sör—bor—pálinka fogyasztás úgy viszonylanak egymáshoz mint 7 : 9 : 11-hez. Több hektoliter pálinka fogy el az országban, mint bor és mienk a szomorú dicsőség, hogy *első*k lettünk az egész világon a *pálinka ivásban*. Nálunk a fejenkénti pálinka fogyasztás 10—12 literre megy, míg a híres szeszfogyasztó népek: a francia, az osztrák, sőt még a vutkis muszka is a hátunk megett kullognak; egy se fogyasztván többet 7—9 liternél fejenként.

Megfordul sirjában a főthi dal szerzője!

Be is vesz az állam hatannyit, mint a borital adóból: 82—84 millió korona a szeszadó jövedelme évenként, melynek csak 20—25%-al való fel-emelése teljesen fedezné a boritaladó megszűnésével elmaradt 14 milliót.

A pálinka a mi ellenségünk és nem a sör. A söradó alig hoz az államnak 6 millió koronát, tehát azt háromszorosra kellene emelni, a mi egyenlő lenne a sörtilalommal és árpa-termelésünk úgy sörparunk tönkretételével. Hiszen sörfogyasztásban is utolsók vagyunk az egész világon,

* Arra is. A szerk.

Az 1825-ik év május havában egy barna csipkés legény állított be a „Vigyorgóba“.

Neki bor kellett, jó bor, meg sok.

Mintegy 22 éves, erőteljes legény volt.

Anicza bort tett elébe s kérdezte, hogy honnan jött.

— Ha sag ide leülsz melléjem, akkor megmondok.

Anicza leült.

— Zvagyom Zólyommegyiből, Lehotáru. Csinálok hasznót Zsiros András birónak. Hivják engem Skultéti Mihály. Ebbe kuferba mind a Zsiros uram portékája. Na ilyál te is.

— Nem iszom.

— De meg büszke vagy. Iszok helyetted magam.

— Jó.

Anicza mintha valami terve volna, ott maradt a legény mellett s mire besötétedett a csipkés legény be volt rugva.

Estefelé bejöttek a cserfalvi muzsikusok: Mányi Józsi és Kovács Ferkó.

A csipkés legény nagyon megörült nekik, huzatott velük, aztán meg kártyáztak.

Anicza egy Kocsis Julcsa nevű cseleddel egy padon ülve nézte a részeg em-

csak a pálinkában mienk a dicstelen dicsőség! Lefőztük az orosz is.

Azt mondják nem bírja a további adóemelést a szesz; tönkre megy szesz-
iparunk!

No hát ez csalafinta fogás, melyet a mi szesztőzséreink terjesztenek és adnak be a közgazdasági ügyekben teljesen tájékozatlan közönségünknek. Holott tényleg az a helyzet, hogy minálunk legolcsóbb a pálinka és legkisebb a szeszadó az egész művelt világon. Ugyanis a 100 fokos szesz adója nálunk összesen 100 fillér, ellenben

Olaszországban	136 fil. (átszámítva)
Oroszországban	210 „
Norvégiában	216 „
Franciaországban	220 „
Angliában	468 „

Ausztriában is éppen most emelik fel 230 fillérré. Hogy nálunk sem maradhat így kihasználatlanul ezen adóalap, hanem tetemesen fel fog már a közeljövőben emeltetni, esetleg állami monopoliumba veszik: arra mutat minden jel, arra mutat az is, hogy irányadó körök már a boritaladó leszállítását kilátásba is helyezték. De a leszállítás csak félrendszerű lenne, azzal mi nem elégedhetünk meg: rajtunk csak a bor teljes felszabadítása, minden zaklatás megszüntetése, teljes adómentesség segíthet.

De hiszen mindez nem új dolog. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete 4 év óta küzd ez irányban anélkül, hogy a mi szőlőbirtokos közönségünk, melynek a bőrre megy a küzdelem, csak tudomást is szerzett volna róla. Avagy hány tagja van városunkban a fent nevezett országos egyesületnek?

Ha egy kis érzék volna bennünk a saját anyagi prosperálásunk iránt, egy ily bortermelő emporium mint Szekszárd, már rég megmozdult volna népgyűléseken, képviselő testületen, fel-

berek bohóságait, s ezalatt Anicza sugdosott valamit a paraszt cselédnek, a ki kevés tiltakozás után beleegyezni látszott az Anicza tervébe.

Sokáig tartott a duhajkodás, míg a cigányok látva, hogy a csipkésnek pénze nincs, visszamentek a faluba, a csipkés pedig tántorogva vette fel batyuját és egy kis benyilóban lefeküdt. Nem sokára hallatszott mámoros, nehéz horkolása.

A midőn délfelé körülnéztek a házban a csipkést nem találták sehol, de batyuja ott volt a benyilóban.

A batyut tartották a házban egy ideig, hogy talán visszajön érte a legény, de bizony hetek multak, de a bolondos tót nem jött.

— Leviszem a batyut a pinczébe — szólt Anicza.

Le is vitte. Tatár Mihály nem törődött vele. El nem vész, ha érte jön a legény, odaadják.

Pedig ebből lett a nagy baj, hogy Tatár Mihály meg se nézte, hogy hova is tette hát Anicza azt a batyut.

a kormányig, mely kormány tudjuk, hogy fő feladatául éppen az ország közgazdaságának fellendítését tűzte programul és ha valaha, úgy most itt az alkalom és hajlandóság a vezető körökben a mi sujtott helyzetünk alapos gyógyítására. De mi várjuk a sült galambot. Talán a szánkba repül?

Tóth Károly.

A baja—bátaszéki hid.

Azt hinné az ember, hogy nagy gyakorlati értékkel bíró eszmék legkönnyebben és leggyorsabban jutnak a megvalósulás stádiumába. Ha áldozatba is kerülnek, szívesen áldoznak rájuk az érdekelt felek, hisz megvalósulásuk után csöstell térül vissza minden költség. Sokszor hihetetlen akadályokba ütközött egy-egy nagyobbabású vállalat, sőt néha, eleve lektüzdhetetleneknek tüntek fel a nehézségek; de került fordult az idő, s ami ma még lehetetlenség számba ment, azt holnap megvalósította a leghatalmasabb földi erő: az emberi akarat. Hannibálnak átkelése az Alpokon, csak kezdete azoknak a merész vállalkozásoknak, melyeknek láncolatában a Brenner-ut, a Vaskapu, a Szezei s a Panama-csatorna, a Sztgotthárdi s a Simplon alagut stb. stb. egy-egy nevezetesebb szem. Ha e két tényező, a vitális érdek és a törhetetlen akarat együtt járt, minden még oly merész probléma is valóra vált, ha még oly sok ideig kellett is vajudnia.

Ilyen régóta vajudó probléma a baja—bátaszéki hid is. Mintha megdöntené azt az imént hangoztatott tételt, hogy az ember, szellemi erejével, lassan bár, de biztosan legyőzi a természetnek minden nehézségeit. Az ember valóságos pesszimistává lesz, ha látja azt a rettentő indolenciát, mellyel az illetékes körök e kérdést hosszú évtizedeken át a sutba vetették.

Pedig ama két tényező közül, mely a nagy vállalkozásoknak alapját veti meg, bizonyára nem a nagy gazdasági érdek, hanem kizárólag a hathatós akarat hiányzott e kérdésben.

A Középduna áthidalásának óriási fontossága közlekedési és nemzetgazdasági szempontból oly kézzelfogható igazság, hogy tengerbe hordana vizet, ki ezt bizonyítgatni akarná. A középdunai hid elsősorban Baja

Egy júliusi napon Anicza felpiperézve, cifrán, nyalkán ment Beregszászba. Ott egyenesen a Buday János esküdt úr lakására ment. Mikor nagysokára kijött, oly elégtelt volt arca, mintha valami nagyon jól sikerült volna.

1825. jul. 25-én megjelent tákosi Buday János esküdt ur Csetfalván a jó bölsei Buday Ferencz ur házában.

— Mi járásban, öcsém. Isten hozott!

— Nagy dolog, Feci bátyám. De ki-sütöm, ha addig élek is.

Az is volt a hír János urról, hogy bizony ki tudta ő srófolni az „igazságot“ a makacs emberből.

— De hát mégis?

— Gyilkost kergetek, bátyám.

— Aztán kit?

— Tatár Mihályt.

Feri bátya felkaczagott.

— „Vigyorgóst“?

— Azt.

— Na, öcsém, bakot lösz?

— Meglátjuk.

Ekkorra ott voltak az előjárók és kerülők.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjtse)

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— koron.

városának érdeke. Mig a Bácskának kevés vasútja volt, Baja valóságos empóriuma volt a gabonakereskedésnek. Dunamenti fekvése szinte predestinálta e várost arra, hogy a felső-bácskai gabonaforgalmat lebonyolítsa. Ide özönlött a szomszédos nagy községeknek, sőt magának Szabadkának gazdaközönsége, hogy vagy a Dunának és Sugoviczának malmain megörültesse az „élet“-et, vagy beraktározza hombárokba, alkalmas időben tovább szállítsa. A nagy forgalomnak meg is volt a látszatja: Baja jelentős városa volt a középdunai vidéknek. Kár, hogy azon időben hiányzott az illetékes tényezőkből a modern fejlődésnek, az igazi városi életnek érdeke. Az akkori anyagi eszközök meg a mostani jóakarattal mellett Bajának nem volna oly kisvárosi jellege, minő a mostani.

De mivel e lapnak nem az a feladata, hogy egy idegen város érdekeinek legyen szószólója, ráterek annak bizonyítására, hogy a kérdéses áthidalás az egész Bácskának és Bánátnak, valamint a Dunántul déli dunamenti városainak is szolgálja érdekeit. Magyarország elsősorban agrár-állam lévén, gabonakivitelében, valamint egyéb gazdasági termékeinek exportjában egyik legfőbb létfontartó eszközt találja. Nyilvánvaló tehát, hogy a kivitel megkönnyítése egyúttal annak növekedését, tehát a termelő országnak gazdasági gyarapodását jelenti. A ki és bevitelnek világszerte megvannak a maga természetes utjai; a földművelési termékek számára hazánkban legnevezetesebb ilyen utak: Bécs, Oderberg, Fiume és Zimony. Egyik Ausztriával, másik Németországgal, a harmadik a tengeren járó államokkal, a negyedik a Balkánnal köti össze kereskedelmünket. Csak hogy az a furcsa a dologban, hogy minden kivitelünk kénytelen ugyszólván Budapestnek venni útját, kerülőt tenni, időben, utban veszíteni, míg a nevezett forgalmi vég-helyek valamelyikére ér.

E bajon nagyot lendítene a középdunai hid. A Dunántulnak egyik legnevezetesebb vasuti gőczpontja ugyanis a dombóvári vasuti állomás, Fiumével is, Győrrel is össze-lévén kötve, a Baja—Bátaszék felől érkező vasuti forgalmat mind Bécsnek, mind főképp Fiumének sokkal rövidebben és gyorsabban bonyolíthatja le, mintha Budapestnek kellene kerülni. Ezért oly eminens szükséglet a Középduna áthidalása.

De a mi a fő, magának Tolnavármegyének is óriási érdeke ez a hid. És ez az ok, mely miatt nekünk is érdemes ezzel a kér-

déssel külön és behatóan foglalkoznunk. Nem az elfogult lokális patriotizmus szól belőlem, a tolnamegyei származásu emberből, midőn e kérdés fontosságára rámutatok; de kétségtelen, hogy Tolnavármegye számára egészen új kereskedelmi utat nyit meg az a hid, s ez új forgalmi út főképp Tolnamegyének állat-tenyésztését emelné még magasabb szintre.

Ha összehasonlítom a bácskai marhatenyésztést a tolnaival, minden elfogultság nélkül állithatom, hogy a tolnai fajmarhával a csenevész, apró, kistejelésű bácskai fehér marha egy nap nem is említhető. Ámde a tolnai marha számára a Duna-Tisza köze a rossz közlekedési viszonyok következtében szinte hozzáférhetetlen. A kompon való átkelés nehézkes, nem is biztos az egész esztendőn keresztül; Budapestnek vagy Gombosnak óriási a kerülő. Egy csapásra megváltoznék azonban a helyzet, ha Baja és Bátaszék között felépül a hid. Új piacza támadna a tolnamegyei gazdasági életnek, az egész Délmagyarországra hozzáférhetővé válnék és könnyű belátni, hogy ez a körülmény mily óriási hasznára lenne vármegyénk gazdaközönségének. A forgalomnak nagymérvű föllendülése után a régóta tervezett budapest—északi dunamenti vasutvonal kiépítése csak idő kérdése volna. Ez a vasutvonal Duna-földvartól Bátaszékig Tolnamegyének egész keleti oldalát végigszelve, megyénk közlekedési viszonyait új tényezővel gyarapítaná.

Azt hiszem, ezen igazságok megfontolása mindenkiben azt a meggyőződést kelti, hogy nem csupán helyi érdekek követelik e hidnak megépítését, hanem nagy előnyére válnék a messze vidékeknek, nevezetesen magának Tolnamegyének is.

Befejezésül szóljunk néhány szót e kérdésnek historikumáról is. Érdekes főleg az a kérdés, hogy mi az oka annak, hogy ezen eminenter közhasznu terv mindidáig meg nem valósult? Az egyik ok a fővárosnak egyoldalú, a provinciális érdekek rovására történő, tehát mesterséges és természetellenes fejlesztése. Budapest fölött Pozsonynál, Komáromnál, Esztergomonál, Ó Budán van hídja a Dunának, lefelé nincsen egész Ujvidékig! Mi ennek a következménye? Amire már rámutattunk: az, hogy az ország délkeleti részéről minden forgalom kénytelen, kelletlen a főváros felé terelődik. Ez nem egészséges állapot. Hisz tekintetbe nem véve a vidéki városok érdekszférájának érzékeny sérelmét, a nagy felhajtás a börze árfolyamaira is gyakran oly befolyást gyakorol, melynek is-

mét a vidéki termelő vallja kárát. Ehhez járult továbbá az a körülmény, hogy Baja és Szabadka időtlen idők óta rivális városok. Mig a Bácskának kevés volt a vasútja, Bajáé volt a vezérszerep a viziutak miatt; viszont a vasutak Szabadkának váltak javára. Szabadka tehát rossz szemmel nézte és nézi az egész hidtervezetet. Mivel pedig eleddig Szabadkának és Bajának rendszeren egy főispánja volt, mi sem természetesebb, hogy a két törvényhatóságnak ellentétes érdekei közül azokat képviselte inkább, melyekhez a helyi, rokoni, baráti viszonyok kötötték: a szabadkaiakét. Nem hallgathatjuk el azonban azt a körülményt sem, hogy mivel Baja városa megbuktatta Plósz minisztert és függetlenségi képviselőt választott, megszakadtak azok az érzelmi szálak, melyek a kormányt Bajához és ehhez a kérdéshez fűzték.

Vörös Lászlónak rövid lélegzetű minisztersége alatt azonban végrevalahára komolyan vették a hidépítés tervét. Akkoriban küldték ki *Perlaky* és *Hatsek* főmérnököket, hogy tanulmányozzák a dombóvár—bátaszéki vasutvonal elsőrangúvá változtatásának kérdését. A beruházási költségeknek egyik tétele gyanánt szerepelt a hid is; de mert a kérészetű kormány nem tudott törvényes költségvetéshez jutni, a kérdés újra megfelelt. A mostani kormány azonban határozott ígéretet tett, hogy a régóta vajudó tervet meg fogja valósítani. S ez ígértben annál is inkább bizhatunk, mert Bajának magának van most külön főispánja, *Kossuth* Ferencz kereskedelem és közlekedésügyi m. kir. miniszter öccsének, dr. *Ambrozovich* Lajosnak személyében, ki f. évi május 17-én mondott székfoglaló beszédében ekkép nyilatkozott e kérdésről: „Első helyen kívánok megemlékezni Baja város egy régi óhajtasáról, melynek teljesedése azonban e város határain messze túlmenő körzetnek érdeke, sőt nem habozom kimondani, hogy egyenesen országos érdek, mert a hazánk egész déli részén elterülő forgalmi gőczpontokat van hivatva egymáshoz közelebb hozni. Ez az országos érdek pedig a baja—bátaszéki vasuti hid felépítése. En t. uram, ugy vagyok informálva, hogy a kormány a tervbe vett beruházások fogantatását legközelebbi teendői közé számítja. A baja—bátaszéki hid pedig ama beruházások közé van máris sorozva, melyek elsősorban lesznek megvalósítandók. Így alapos a remény, hogy a hid felépítésére vonatkozó versenytárgyalás megindítása, valamint az idetartozó többi intéz-

Tatár Mihályt gyermekágyat fekvő neje mellett találták.

— Csendesen, uraim — szólt.

— Csendesen leszünk — förmedt rá János — ur kötözötték meg. László — kiáltott a hajduhoz — két előjáróval lemegy a pinczébe, kikutatod, hogy nincs-e ott elrejtve egy csipkés batyuja.

— Nem kell azt kutatni, uram, hisz ott van az ajtó mellett.

— Csend legyen!

A három ember azonban nem jött fel oly gyorsan, majd mégis feljött László hajdu.

— Asó kell oda, uram, a földbe van elásva.

Mihály felkiáltott: Nem igaz, lopással vádolnak talán?

— Nyugodtan, földi. — Hatha nem csak lopással?

— Mi lenne még? — felelt Mihály keserűen. Aztán vigasztalni kezdé csendes-zokogó nejét.

Felkerült végre a csipkés batyuja, porral, sárral fedve.

— Így vártuk a gazdáját? — szólt Mihályhoz János ur.

— Nem tudom, hogy történhetett — rebegé Mihály.

— Gonosz ember! Hát azt tudod-e, hol van Skultéti Mihály a csipkés legény?

— Azt nem tudom.

E vakmerő hasugságra János ur keze érintkezésbe jött a Mihály arczával.

— Megölted! — kiálta.

Mihály halálsápadt lett, de még a jelen voltak is megrendültek e szörnyü vádra.

— Esküszöm! — kiáltott Mihály.

— Ne esküdj, előre vele!

János ur nyomban kihallgatta Dobos Aniczát és Kocsis Julcsát.

Mindkettő vallotta, hogy látták miként a csipkést Tatár Mihály s neje megölték. Tatárné egy nagy késsel nyakát metszette el s a vért a szintén segédkező Mészáros András, Tatárnak nagybátyja, egy 60 éves obsitos katona vitte ki egy táliban. A holttestet előbb az ablak alatt levő Morotva (mortua aqua) dobták és onnan másnap éjjel a Tiszába vitték.

Meg is tudták jelölni, hol lett bedobva a test, a melyre egy nagy követ akasztottak.

Ujlaki kamarillás sajkásokkal kutatott János ur a holttest után, azonban az nem került meg, de találtak egy nagy követ s erre tapadva egy ingdarabot.

Dobos Anicza és Kocsis Julcsa bizonyították, hogy a csipkés legényen ilyen ing volt, az az ő ingjéből való.

Midőn ennyi s ily súlyos bizonyítékokat szerzett János ur Tatárné ellen, hozzáfogott a vádlottak vallatásához.

Tatárné hevesen tiltakoztak a vád ellen. De János ur nem csüggedett.

Nem írom le, hogy János ur milyen hasznavehető egyéniség lett volna a spanyol inquisitió rémségeinél, de tény, hogy pár hét múlva Tatár Mihály így vall a jegyzőkönyv szerint: (idézés a vallomási jegyzőkönyvből) „Istenem hová, legyek?! Nem vagyok méltó arra, hogy a jöltevő nap világát lássam, megismerem gonosz cselekedetememet, kérem az én Istenemet, legyen irgalmas, kegyelmes az én bűnös lelkemnek, mert megvallom, hogy az én és feleségem

gyilkos kezeink miatt mult ki a szerencsé t len és ártatlan csipkés.“

Beismerte, hogy azon csalfa reményben ölték meg a csipkést, hogy nála pénzt találnak, azonban sem pénz, sem portéka nem volt. A részletekben megegyezett vallomása a Dobos Anicza és Kocsis Julcsa vallomásaival. Beismerte, hogy a csipkés holttestét előbb a Mortovába, onnan a Tiszába dobták a Bacsina nevű helynél.

A vén obsitos Mészáros András is tagadás után szintén Tatár Mihály szerint vallott.

Ellenben Tatárné Pál Erzsébet tagadott, ármánynak mondta az egészet.

A beregmegyei törvényszék előtt a hitelesítés alkalmával senki sem ismert volna a délezeg Tatár Mihályra. Sápadtan, elaszva, görnyedten jelent meg.

Beismerte itt is tettét. Habozva, kis eltérésekkel beszélt ugyan, de beismerte a gyilkosságot. Látszott, hogy vagy csakugyan elkövette a tettet, vagy várja a szenvedéseitől megszabadító halált.

Pál Erzsébet ekkor is mindent tagadott.

1826 máj. 22-én mondta ki a tek. nemes vármegye ítéletét, mely szerint:

„Nemes Tatár Mihály egyszerre hóhér keze által, a második r. alperes Pál Erzsébet, a ki a gyilkosságot kettőztetni nem iszonyodott, jobb kezének előbb leendő levágása után a hóhér pallosa által a jámborok közül leendő kivégeztetésre ítéltetnek.“ (Az eredeti ítéletből.)

Mészáros András eltöltött rabságával büntetése kitöltöttnek vétetett.

— Folytatjuk. —

kedések megtétele a közel jövő feladata lesz. De nemcsak Baja főispánja, hanem maga a miniszterelnök is úgy nyilatkozott ama küldöttség előtt, mely f. hó 5-én átnyújtotta neki Baja város díszpolgári oklevelét, hogy a baja-bátaszéki híd a beruházási költségek tételei között legelső helyen szerepel.

E körülmény és Tolnavármegyének nagyfokú érdeklődése ad annyi aktualitást e kérdésnek, hogy a megyei sajtó sem zárkozhatik el előle. Fejtegetéseinket ama reményünknek kifejezésével zárjuk, hogy e régóta kontemplált, de évtizedeken át mostoha elbánásban részesült terv végrehalására csakugyan meg fog valósulni, nemcsak a szomszédos törvényhatóságoknak, de magának Tolnamegyének is nagy hasznára.

Magyarász Ferencz.

A pécsi kiállítás.

A szomszédos vármegyei törvényhatóság székhelyén, Pécs szab. kir. városban a jövő évben, május 1-től szeptember végeig nagy arányú ipari és mezőgazdasági kiállítást rendeznek.

Az a szíves szomszédai viszony, amely a kiállítást rendező vármegye és vármegyének közönsége között fennáll, kedves kötelességünk teszi, hogy a tervezett kiállítással foglalkozzunk. Lelkünk sugallatát követve tesszük ezt azért is, mert minden ügyünk iránt élénk érdeklődést tanúsító főispánunknak védnöksége révén a kiállítással, hogy ugy mondjam, lelki rokonságba jutottunk. De, hogy egészen őszinték legyünk, része van ebben az önzésnek is, mert a kiállítás rendezéséből, annak tanulságaiból a mi iparunk fejlődésére is nyereséget remélhetünk.

Az első formális kiállítást 1569-ben Nürnbergben tartották. A kiállítások tulajdonképeni célját szolgáló kiállítást azonban Franciaországban rendezték.

1797-ben Franciaországban egy vészkiáltás zúgott végig „Nincsenek képzett munkaerők”. Erre a vészkiáltásra *de Nauchateau* azt a kérdést vetette fel: a gazdasági tevékenységnek, melyik ágait kellene leginkább javítani, melyik hanyatlott legjobban, melyiknek van leginkább szüksége a sürgős segílyre és miből álljon ez a segítség? És mind e kérdésekre rögtön maga adta meg a választ abban, hogy erre a feleletet csak egy általános iparkiállítás oldhatja meg.

Hazánkban az első kiállítást (213 kiállító 298 tárgyat állított ki.) 1842-ben, az országos magyar iparegyesület kebelében *Kossuth* Lajos rendezte a Redout termeiben, abból indulva ki, hogy „a honi műipar előmozdítására, szükségesség mindenekelőtt a jelen állapot ismertetése.”

Napjainkban is, a mikor a tulipán-mozgalom felszínre vetette a termelő erő kifejtésének kérdését, jó „a jelenlegi állapot ismerete.”

A kiállításoknak általában arra a vidékre nézve, melyre hatásuk van, „ezéja a termelés megerősítése, a hiányok felkutatása és javítása, az előnyök felismerése és értékesítése, valamint alkalomadás arra, hogy a kiállítást rendező vidék szellemi és anyagi téren való előhaladásáról tanúságot tegyen, és hogy a kiállítás más vidék fejlettségi fokával való összehasonlításnak szolgáljon alapul.

A pécsi kiállítás fővédnökei *Frigyes* kir. herceg és neje *Izabella* kir. hercegnő. A védnökök között van vármegyénknek minden közügy iránt melegen érdeklődő főispánja *Apponyi Géza* gróf is. A kereskede-

lem-, földművelés-, pénz- és közoktatásügyi miniszteriumok a kiállítást anyagi és erkölcsi támogatásban részesítik. A jövő évi nevezetesebb magyarországi kongressusokat és nagygyűléseket a kiállításra való tekintettel, Pécsen tartják. A kiállítás keretében az országos magyar Kertészeti Egyesület május 5-től szeptember 15-ig állandó kertészeti kiállítást rendez, négy időleges kiállítással egybekötve. Baranya vármegye számottevő férfiai valamennyien fáradhatatlanul tevékenykednek a kiállítás sikere érdekében.

Ezek az adatok jórészt biztosítják a kiállítás sikerét és ezért fölöttébb kíváncsnak mutatkozik, hogy vármegyénk iparosai, megértve az új korszak gazdasági föllendülésére törekvő irányzatát, tömegesen jelentkezzenek a részvételre s a kiállításon minél nagyobb számban és minél több tárggyal résztvegyenek.

A szekszárdi általános ipartestület f. évi közgyűlésén már felhívta a tagok figyelmét a kiállításra s ezt vármegyénk többi ipartestületei bizonyára szintén nemcsak megteszik, de a kellő buzditással fognak oda hatni, hogy vármegyénk ipara kellőképpen és jó híréhez méltóan legyen a kiállításon képviselve. Szekszárdnak is s általában vármegyénknek olyan fejlett ipara van, hogy bátran beállhat a versenyzők sorába s joggal remélhetjük, hogy Tolnavármegye ipara dicsőséggel fogja ott helyét megállani.

Iparunk fejlődése érdekében is kívánatos a kiállításra kifejtett versenyben való részvétel, mert a kiállítások az ipar fejlődésére és a formákban és kivitelben látható izléstelenségek megszüntetése tekintetében jelentékeny és mondhatjuk jótékonyan ható befolyást gyakorolnak.

A kiállításon való szereplésünk felhívja a figyelmet iparunkra, alkalmat nyújt összeköttetések létesítésére és elismerést szerezhet eddigi munkálkodásunknak; magunk pedig tanúságot szerezhetünk, izlésünket fejleszthetjük és tudásunkat gyarapíthatjuk, kiegészíthetjük a mások tökéletesebb készítményeinek vizsgálatával, tanulmányozásával és a kinálkozó összehasonlítás révén. És én hiszem, hogy iparosainknak a kiállításon való részvétele, iparunk fejlődésére jelentékeny előnyül fog járni és bőven megtermi gyümölcsét és úgy vármegyénknek, mint iparosainknak elismerést és dicsőséget fog szerezni.

K. B.

VÁRMEGYE.

A közigazgatási bizottság ülése.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága gróf *Apponyi Géza*, főispán elnökele alatt f. hó 11-én tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak *Forster* Zoltán tb. főjegyző, *Kurz* Vilmos árvaszéki elnök, *Győrbíró* Benő h. pénzügyigazgató, *Nagy* Béla tanfelügyelői tollnok, *Beke* Ferencz kir. alügyész, gróf *Széchenyi* Sándor, *Perczel* József, id. *Bernrieder* József, *Jeszenszky* Andor, *Sass* László, *Örffy* Lajos, *Boda* Vilmos és *Török* Béla.

A felolvasott jelentésekből adjuk a következő fontosabb részleteket:

Az alispán jelentése.

Az elmúlt hóban a közbiztonság állapota kielégítő volt, sem fegyelmi, sem rendbirságolás alkalmazása nem fordult elő.

Az alispáni hivatalhoz a múlt hó folyamán beérkezett 1069 ügydarab.

A kir. tanfelügyelő jelentése.

A kir. tanfelügyelőt helyettesítő *Nagy* Béla tollnok a következő havi jelentést terjesztette a bizottság elé:

Tekintetes közigazgatási Bizottság! Junius havi jelentésemet a következőkben terjesztem elő: Ezen hónapban csakis a szekszárdi polgári leányiskola magánvizsgálatain elnököltem, melyen a 14 jelentkező tanuló közül eredménnyel vizsgázott 11, elbukott 3.

Továbbá jelentem, hogy az 1905/6. tanévi iskolalátogatásokat május végén befejeztem, s ezen idő alatt megvizsgáltam 69 nap alatt 244 tanítónál 254 tanteremben összesen 120 iskolát és óvóintézetet, nevezetesen 3 államit, 11 községit, 59 róm. katolikust, 4 gör. keletit, 14 ev. reformátust, 19 ág. hitv. evangélikust, 8 izraelitát, 2 magániskolát, 9 kisdodovodát, 17 állandó menedékházat, 1 nyári menedékházat és 2 iparostanonciskolát. Azonkívül résztvettem 2 tanító gyűlésen és 6 tanítóválasztáson.

A meglátogatott iskolák fokozat szerint a következők: 1 állami polgári fiú, 1 községi polgári fiú, 1 községi polgári leány, 1 rk. polg. leány, 1 magán polg. leány 115 elemi iskola.

A 120 iskola közül 116-nak tisztán magyar a tannyelve, csakis a 4 görög keletinek magyar-szerb, de a tanítók mind oklevelesek és magyarul jól tudók.

Az 1905. évben saját ügykörömben 2631, azonkívül 909 közigazgatási bizottsági darabot intéztem el.

Közegészségügy.

Dr. Hangel Ignác főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot a lefolyt junius hónapban határozottan kedvező volt, kedvezőbb ez év bármely hónapjánál.

Hevenyfertőző betegségek közül difteritisz volt 4, kanyaró 46, vörheny 8, szamarhurut 7, hagymáz 8 és gerinczagylob 1 esetben.

Simonmajor községben a gazdasági munkások között 8 trachoma beteg találtatott, kik a szekszárdi „*Ferencz*” kózkórházba szállítottak.

A szokásos félévi gyárvizsgálatokat a központi, simontornyai és dunaföldvári járássok orvosai bevégezték. Megvizsgáltattak továbbá a szikvizgyárak is.

Hét éven alul elhalt gyermek gyógykezelésének elmulasztásáért 12 esetben lett feljelentés téve.

A szekszárdi „*Ferencz*” kózkórházban ápolatott összesen 461 beteg. Elbocsátatott gyógyultan 72, javultan 60, gyógyulatlan 11, meghalt 11. Ápolás alatt maradt 307 beteg.

Állategészségügy.

Sigora Lajos állatorvos nagyfontosságú, gazdáinkat közelebből érdeklő jelentéséből kiemeljük, hogy az állategészségügy a lefolyt hónapban csakugy, mint májusban kedvezőtlen volt. A sertésvész ismét nagyobb elterjedést vett, felléptét ujabban 12 községben állapították meg.

A haszonállatok tavaszi összeírása szintén befejeztetett. Juh van összesen 141.203 drb, 16.530 darabbal kevesebb mint 1905. évben. Ebből 13.377 felnőtt és csak 3153 drb növendék.

Sertés van összesen 130.512 drb. A jelen évben 5419 felnőttel kevesebb és 4478 drb növendékekkel több van, mint a múlt esztendőben. A hiány tehát 941 drb, ami nem lenne sok. Csakhogy a felnőtt sertések feltűnő megfogyatkozása arra enged következtetni, hogy gazdáink a nagy koczkázattal járó sertésnyészéssel mindinkább felhagynak. Ezt főleg kiscgazdáinknál lépten-nyomon tapasztaljuk. Számtalan helyen, hol ez előtt 30—40

Most jelent meg a Dr. Brozik Károly-féle Nagy Magyar Atlasz

mely úgy tartalmasságánál, mint kiállításánál fogva minden tekintetben felülmulja a külföldi hasonló munkákat. Tartalmaz 158 színes főterképet és 257 színes mellékterképet. Ára díszes félbőrötésben 48 korona. Két koronás havi részletre is kapható. — Megtekinthető és megrendelhető

Báter János könyvkereskedésében Szekszárd, Kaszinó-Bazár.

sőt több sertés is volt, ott most a hizlalni valót is vásárolják.

Szarvasmarha van összesen 95.138 drb, vagyis 532 darabbal kevesebb, mint az 1905. évben volt. Ez az egyébként is lényegtelen apadás tenyésztési szempontból elveszti minden jelentőségét. Az összeírásból kiténik, hogy a szorosán vett tenyésztésnél nevezetesen a teheneknél és üszöknél lényeges szaporulat mutatkozik. A jelen évben ugyanis 221 drb tehennel és 1062 üszövel több van, mint a múlt évben volt. A tinók száma viszont 2449 darabbal apadt.

Ezen hiány, tapasztalatok szerint főleg onnan ered, hogy a hizlalást folytató gazdaságok, tekintve a Németbirodalom új vám-tarifája által feltételezett értékesítési nehézségeket, várakozó álláspontra helyezkedtek és a hízó állomány pótlására szolgáló, más esztendőben Somogy, Zala, Baranya és más vármegyékbe vásárolni szokott tinókat ezidén még nem vásárolták meg.

De bár ez tekinthető főoknak, nem szenvedhet kétséget az sem, hogy a tinók létszám-apadásához lényegesen hozzájárulnak a tejszövetkezetek és az, hogy a gazdák a nagy keresletnek örvendő és jobban értékesíthető tenyész anyag előállítására helyezik a főszűrt.

Az államépítészeti hivatal jelentése.

Az állami és kiépített tvh. közutak állapota a lefolyt hóban jó volt.

A törvényhatósági közutakon a múlt évben félben maradt műtárgyépítési munkálatokat folytatják.

A kavicszállítás is folyamatban van.

A bátaszéki állami közutaknak még a folyó évben való kisköburkolattal való el látására a kereskedelemügyi miniszter úr 40.000 korona rendkívüli hitelt engedélyezett.

A beruházási utépitkezések ezidő szerint még meg nem kezdhetők, mert az intézkedések csak az 1906. évi költségvetés törvényerőre való emelkedése után tehetők meg.

A pénzügyigazgatóság jelentése.

Győrbiro Benő h. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hónapban összesen 441.151 kor. 36 fill. adó folyt be.

Ha ezen összeget a múlt év hasonló szakában befolyt 232.054 kor. 28 fillérral összehasonlítjuk, láthatjuk, hogy az előbbeni összeg 209.097 kor. 08 fillérral kedvezőbb.

A III-ad osztályú adókielbítő bizottságok jelenleg működnek a szekszárdi, bonyhádi és gyönki adóhivatali kerületekben és a közeli napokban megkezdik működésüket a dunaföldvári és tamási adóhivatali kerületekben is.

Ügyészi jelentés.

Beke Ferencz helyettes kir. ügyész jelentése szerint a szekszárdi kir. törvényszéki fogháznál június havában 76 egyén volt tartóztatva.

A fogházi kórházban kezeltetett összesen 19 egyén, ezek közül felgyógyult 10, további gyógykezelés alatt maradt 9 egyén.

Az élelmezés, a fogházi rend és tisztaság, úgy a fegyelem kielégítő volt.

Központi választmányi ülés. Tolnavármegye központi választmánya Simonits Elemér vármegyei főjegyző elnöklete alatt f. hó 19-én d. e. 10 órakor ülést tart, melyen az országgyűlési képviselő-választók 1907. évre kiigazított névjegyzéke ellen beadott felszólalásokat intézik el.

VÁROSI ÉLET.

Képviselőtestületi gyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete f. évi július 14-én, délután 2 órakor a városháza nagy tanácstermében képviselőtestületi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére két tag kiküldése, 2. Az újjá-rosi menedékház építésének árlejtés útján való kiadására vonatkozó jelentés, 3. Az amerikai szőlőtelep és szénkéneg raktár átvé-

telére megbizottak kiküldése. 4. A polgári leányiskola felépítéséhez az Albanits-féle telek megvétele. 5. Fodor János, Ferger Mátyás és Mihály kérvénye a pinczesoron levő városi terület átengedése iránt. 6. Éber Márton kérvénye terület átengedése iránt. 7. Török József s társai kérvénye a préházuk mellett levő terület átengedése iránt. 8. Szabó József kérvénye a vámházi erdőnél levő városi terület eladása iránt. 9. A városi kocsisok kérvénye fizetésjavítás iránt. 10. A közmunka összeírása és költségvetése. 11. Almásy Károlyné kérvénye az üzlete előtti járdára asztalok elhelyezhetése iránt. 12. A rendőrkapitány igazoló jelentése a képviselőtestület 74. sz. határozatára. 13. Bognár Albert t. árvaszéki ülnök kérvénye az elvégzett árvaszéki ügyek díjainak kiutaltványozása iránt. 14. Fogyasztási adó leírás iránti kérvények.

Jóváhagyott költségvetés. A m. kir. belügyminiszter Szekszárd r. t. város költségvetését jóváhagyta.

HIREK.

— Személyi hírek. Apponyi Géza gróf főispán szerdán városunkban időzött s elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén.

Hazslinszky Géza kir. törvényszéki elnök hat heti szabadságra ment. Távolléte alatt az elnöki teendőket Szabó Gyula kir. törv. bíró, mint helyettes elnök látja el.

Agoston István kir. táblai bíró, szabadságidejét Harkányban tölti.

Simontsits Elemér vármegyénk főjegyzője f. hó 9, 10 és 11-én Bonyhádon tartózkodott és a fősorozáson elnökölt.

— Hivatalvizsgálat. Hegyessy Károly m. kir. pénzügyminiszteri titkár a pénzügyigazgatóságnál a kataszteri ügyosztály vizsgálatára küldetett ki s a vizsgálatot e héten már be is fejezte.

— Boncz miniszteri tanácsos Szekszárdon. Boncz Ödön miniszteri tanácsos e hét elején Szekszárdon időzött. Az alapítványi uradalom ügyeit vizsgálta meg. Így megtekintette a Wilczek Sándor által bérelt József pusztát, valamint a Leopold Lajos által birt. Ózsák pusztát, majd Bátaszékre utazott, az ottani alapítványi uradalom megtekintésére. A miniszteri tanácsos Szekszárdon időzése alatt Tomcsányi Lajos uradalmi főfelügyelőnek vendége volt.

— A központi járási fősolgabíró üdvözlése. Gindlicsalád község képviselőtestülete és előjárósága mult szerdán testületileg üdvözölte Bajó Pált, a központi járás fősolgabíróját abból az alkalomból, hogy a község a központi járáshoz csatoltatott át. A küldöttség tagjai voltak: Bernrieder József bíró, Apáth Alajos pénztárnok, Várkonyi István, helyettes jegyző. Bajó Pál fősolgabíró meleg hangon mondott köszönetet a küldöttségnek az üdvözlésért.

— A baja-bátaszéki hid. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter leiratban értesítette Baja város polgármesterét, hogy a Baja és Bátaszék között létesítendő dunai hid és vasut építésére pályázatot irt ki.

— Uj jogtanár. Zichy Gyula gróf pécsi püspök dr. Szönyi Ottó szentszéki jegyzőt, neves archeológust a pécsi püspöki jogakadémiához helyettes jogtanárrá nevezte ki.

— Dr. Fent Ferencz kitüntetése. Zichy Gyula gróf pécsi püspök dr. Fent Ferencz szekszárdi újjárosi plebánost a pécsi káptalanhoz szentszéki ülnökké nevezte ki. Ez a kinevezés széles körökben fog megelégedést és örömet kelteni, mert a kitüntetés az egyháznak buzgó lelkipásztorát és a szekszárdi társadalomnak köztisztelőben álló tagját érte. Mi is a legőszintébb érzelmeikkel üdvözöljük.

— Miért késik a jegyzők fizetési pót-léka. Több jegyző ismerősünktől kaptunk e tárgyban levelet. Utánna jártunk a dolognak és illetékes helyen arról értesülünk, hogy ez illetmények késedelmes folyósítására Tolnavármegyében nagy részben az szolgál okul, mert az évközbeni személyi változásokat az egyes községek nem jelentik be és így a

pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség nem tudja a szükségleti kimutatást összeállítani. Az 1906. évi szükségleti kimutatás elkészítése is éppen ez okból akadt fenn jelenleg is. Az igen tisztelt jegyző uraknak tehát saját érdekükben oda kellene hatniok, hogy a változások mielőbb és pontosan bejelentessenek a 77500/904 számú belügyminiszteri rendelet értelmében a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnek.

— Eljegyzés. Turcsányi Zoltán fumei M. Á. V. mérnök eljegyezte László Vilma urhölgyet, László Lajos ügyvéd leányát Szekszárdon.

Miklósi (Mutsenbacher) Ödön festőművész, ma tartja eljegyzését Szekszárdon Tóth Margit kisasszonnyal, Tóth Antal leányával.

Weisz Ödön baranyamagocsi nagybérlő eljegyezte Strasser Henrik inámi bérlő leányát Ilonkát.

— Kinevezés. A pénzügyminiszter Mikecz András nyiregyházi díjtalan számgyakornokot, a szekszárdi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez segélydíjas számgyakornokká nevezte ki.

— Egyházi kitüntetések. A király Szeifricz István pécsi székesegyházi éneklő kanonoknak a pharosi címzetes püspökséget, Pozsgay József pécsi székesegyházi kanonoknak a gurlai címzetes apátságot, Wurstler József dr. pécsi székesegyházi kanonoknak a Szent Jakabról nevezett sümegi címzetes apátságot, Wajdits Gyula pécsi székesegyházi kanonoknak a Szent Miklósról nevezett székesfehérvári címzetes prépostságot, Biró Imre dunaföldvári plébánosnak pedig a Szent Antalról nevezett lechnitzi címzetes prépostságot adományozta.

— Lemondás. Dr. Beczner Imre orvos, ki a szekszárdi „Ferencz” közkórháznál működött állásáról lemondott, mert más helyre megválasztott.

— Jegyzői szigorlat. A Pécssett tartott községi közigazgatási vizsgát Mathisz Andor, szekszárdi, Pfaff Henrik, izményi, Tiger János szakályi és Balázsovich István, tamási lakosok sikeresen letették.

— Erdészeti kongresszus. Az „Országos Erdészeti Egyesület” jövő évben Pécssett kongresszust tart báró Bánffy Dezső elnöklete alatt.

— Megerősítés. Az igazságügyminiszter Lakatos Lajos gyönki járásbírósi, ideiglenes minőségű irnokot állásában végleg megerősítette.

— Közigazgatási tanfolyam eredménye. A pécsi közigazgatási tanfolyamnak az idén 24 hallgatója volt. A hallgatók a vizsgát a következő eredménnyel tették le: egyhangúlag képesítették 18-at, szótöbbséggel 6-ot.

— Áthelyezés. Waldmann Antal szekszárdi m. kir. postafőtiszt, saját kérelmére hason minőségben Budapestre helyeztetett át.

— Állami közutak hálózatának fejlesztése. A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette Tolnavármegye közönségét, hogy az állami közutak hálózatának fejlesztése érdekében, a következő 10—12 évre terjedőleg, arra az esetre, ha az e célra szükséges hitelek biztosítani lesz módjukban, újabb utlétesítési programot állít össze, mely program szerint vármegyénk területén a kálóz — simontornya — pinczehely — tamási — szakcs — igali közutak lennének állami kezelésbe átvéve.

— Anyakönyvvezetői díjak. Sok község jegyzője, mint értesülünk a 77500/904 számú miniszteri rendelet 21 §-ának alapján, anyakönyvvezetői tiszteletdíját nem vette fel sem a múlt évben, sem a folyó évben, azon véleményben, hogy az anyakönyvvezetői tiszteletdíjakat a miniszter beszüntette. Minthogy azonban az anyakönyvvezetői tiszteletdíjak összegét a belügyminiszter folyósította, mert az anyakönyvi törvény még életbe nem léptetett, így az 1905 mint az 1906 évekre és ezen folyósított tiszteletdíjak a fizetés kiegészítésből levonatnak, figyelmeztetjük a tisztelt jegyzői kart az anyakönyvvezetői tiszteletdíjak felvételére.

— Fölvétel községi közigazgatási tanfolyamra. A Pécssett szervezett községi közigazgatási tanfolyam 1906/7. tanévét 1906 évi szeptember hó 1-én megkezdi. E tanfo-

lyamra fölvételnek azok, kik: 1. a főgimnázium vagy főreáliskola VIII. osztályát, vagy ezen középiskolákkal egyenrangú más középiskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végeztek és az iskolai tanulmányok után valamely községjegyzői irodában mint aljegyzők (segédjegyző, jegyzőség), jegyzői irnokok, vagy jegyzői gyakorolók legalább egy évi gyakorlatot töltöttek; ezen gyakorlat az illető jegyzőnek az alispán által láttamozott bizonyítványával igazolandó; 2. az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírják; 3. feddhetlen előéletűek. Azok, akik ezen tanfolyam 1906/7. tanévére felvételt nyújtanak, tartoznak szándékukat folyó évi augusztus hó 26—31-ike között a tanfolyam igazgatójánál (Pécs, vármegyei székház I-ső emelet) okmányaik bemutatása mellett szóval vagy írásban bejelenteni. A jelentkezők a föl, vagy föl nem vételről értesítést nyernek. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg félévenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő; szegénysorsu hallgatók szabályszerű szegénységi bizonyítvány alapján tandíjengedésben, kiváló szorgalom és kifogástalan magaviselet esetén pedig ezen kívül rendes havi segélyben, vagy rendkívüli jutalomban részesíthetők. A tanfolyam tanulmányi időtartama szeptember hó 1-től június hó 30-ig terjed és két (u. m.: szeptember-január és február-június hónapokra terjedő) félévre oszlik.

— **Tábori lelkész kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter Fischer B. József gyöngyi rabbit június 1-től számítandó rangsorban, tartalékos másodosztályú rabbivá nevezte ki.

— **Esküvők.** Schwirián József szekszárdi áll. főgimnáziumi tanár, hétfőn tartotta esküvőjét Szekszárdon Klieber Erzsikével, Klieber György szekszárdi belvárosi r. k. kántor és neje Rausz Gizella urnő leányával.

Gulyás János döbrökői gőzmalomtulajdonos mult hétfőn vezette oltár elé Pécsen Vargha Borbálát.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyi miniszter Lovass Gyula volt szekszárdi, jelenleg algyógyi kir. járásbírói aljegyzőt, a pécsi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Pályázat.** A dunaszentgyörgyi evang. reform. egyházban az orgonista kántortartóság betöltésére pályázat hirdetik. Javaldalom bőven 1500 kor., kötelesség a IV—VI. vegyes elemi osztályok tanítása és egyházi funkciók. Dunaszentgyörgy, 1906 július 11. Kátai Endre, ref. lelkész.

— **Az első magyar kiadású Nagy Atlasz** megjelent Lampel R. budapesti könyvkereskedő cég kiadásában. Ez az első nagy Atlasz, melyet magyar tudósok és magyar műipar állítottak elő a műveltség közönység számára. Megtekinthető a Báter János könyvnyomda és papirkereskedő cégnél, Szekszárdon, hol egyúttal előnyös részletfizetésre előfizetést, illetve megrendelést is felvesznek. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Mikor jár a helyettes jegyzőnek vagy segédjegyzőnek a fizetés kiegészítésből.** Az 1904. XI. t.-cz. végrehajtási utasításának 15. §-a úgy rendelkezik, hogy jegyzőnek és segédjegyzőnek fizetés kiegészítése a megválasztást követő hó 1-től utalványozandó. Ebből tehát az következik, hogy a mennyiben a véglegesen megürült állás kivételesen helyettesítés útján töltetik be, a kinevezett helyettes az ezen állással egybekötött fizetés kiegészítésre, a helyettesítés időtartamára igényt nem tarthat. Ezzel szemben a belügyminiszter 37288/906. számú, Tolnavármegyehez intézett rendeletében a következő elvi kijelentést tette: „Tekintve, hogy a felfüggesztés folytán történt helyettesítéseknél a helyettesítés tartama rendszerint hosszabb, az ebből eredő méltányossági okokra való tekintetből megengedem, hogy a fizetés kiegészítésnek a felfüggesztett jegyző (segéd jegyző) részére megállapított ellátási illetmény kiszolgáltatása után még fenmaradó hányada, a helyettes részére kiutaltassék.” E szerint azon helyettesek részére, a kik 1904. évben nevezettek ki a felfüggesztett jegyzők (segéd jegyzők) helyébe, az azokat megillető hányad 1905 január 1-től, a később kinevezettek a helyettesítést

követő hó 1-ső napjától kiutaltatik. Megjegyzendő, hogy az 1904. évi XI. t.-cz. életbe lépte után kinevezett segédjegyzők csak akkor részesülnek ezen hányadban, ha jegyzői minősítéssel bírnak.

— **Meghívó.** Az „Országos Központi Kath. Legényegyesület” félszázados jubileumát ünnepli ez idén s erre a jubileumi ünnepségre és az ezzel kapcsolatos munkakiállításra a következő meghívót bocsátotta ki: Félszázados ünnepünket részben az egyesületi háza (Budapest, VII., Rottenbiller u. 20—22.) a városligeti iparcsarnokban s a Margitszigeten 1906. évi augusztus hó 18—22-éig fogjuk tartani. Munkakiállításunk a városligeti Iparcsarnokban lesz s a nyerteseket a magy. kir. kereskedelemügyi miniszterium kiállítási ezüst éremmel fogja kitüntetni. E jubileumi ünnepünkre s a vele egybekötött kiállításra a testvér-egyesületeket s minden ügyeinkkel rokonszenvező társulatot, intézményt, vezetőséget és jóakarót tisztelettel meghív az előkészítő-bizottság nevében: Erdősi Károly egyházm. elnök, Schiffer Ferenc prelatus-kanonok, központi elnök, Molnár Mihály alelnök.

— **Versenytervezés.** A Szekszárd r. t. város által az újvárosban építendő menedékház építésének biztosítására dr. Hirling Ádám polgármester, e hó 12-én tartotta meg az árlejtést. Egyetlen ajánlat érkezett be, Hecht R. mocsfai fakereskedő és építési vállalkozótól, a ki 10% felülfizetést kíván. A képviselőtestület a 14. iki gyűlésen fog az ajánlat felett határozni. Az építkezésekre most rossz idők járnak az építőmunkások folytonos követelődzései miatt.

— **Élelmiszerek vizsgálata.** A dombóvári piacon az utóbbi időben gyakran hamisított élelmi czikk került eladásra. Most az országos chemiai intézet Eszterházy Kálmán kir. s. vegyész küldte ki a piacra kerülő élelmi szerek vizsgálatára. A kiküldött vegyész 13-án már megtartja első szemléjét. Valószínűleg alapos tapasztalatokat szerezhet majd. Folytathatná a vegyész ur körútját mifelénk is.

— **Gyilkos villám.** Megrendítő szerencsétlenség történt Nosztányban a pénteki zivatar alkalmával. Turi Mihály naki illetőségű arató, feleségével és tizenegy éves Róza és Örsze nevű iker gyermekeivel a borjádi dűlőben buzát aratott, a mikor délután egy órakor hirtelen zivatar támadt. A család, hogy a vihar és jég ellen megvédje magát, kivekél egy kis menedéket rögtönzött magának és az alá menekült. A családtagok a következő sorrendben ültek: Róza, Örsze, az anya és végül az apa. A villám először anyon sújtotta a szélén ülő Rózát, aztán kikerülve a mellette ülő Örszét, aki a nagy rázkódtatástól és ijedségtől csupán elájult, megülte a harmadik helyen ülő anyát és utolsónak súlyosan összeégette az apát. A közvetlen közelben lévő aratók nem is sejtették a borzalmas szerencsétlenséget. Láttak ugyan egy karvastagságú fényugarat lecsapni, de nem vették észre, hogy Turieknek bajuk esett. Később az egyik arató, aki a villám lesújtása után Turiek menedéke alá akart bujni, vette észre a borzalmas katasztrófát. Turiek mind a négyen mozdulatlanul feküdtek a földön. Az apa és Örsze leánya később magához tért, az anya és a másik leány azonban már meg volt halva. Az előjáróság jelentésére Dombóvárról kiszállt Nagy István főszolgabíró és dr. Kertész Lipót járásorvos, aki első segélyben részesítette az életben maradtakat, kik közül az apa, aki súlyos égési sebeket szenvedett, valószínűleg belehal sebeibe.

— **Elégtétel a megvádolt jósággormányzóknak.** Több ízben megemlékeztünk ama nemtelen vádakról, amelyekkel a „Makói Ujság” révén több fővárosi lapban illették Deseffy Bélát, Simontsits Elemér vármegyei főjegyző apását, ki a csanádi püspöknek volt jósággormányzója. A megéjtett hivatalos vizsgálat már régebben elégtételt szolgáltatott a becsületében meghurcolt, tisztakezű jósággormányzóknak, de most a rágalmazást elkövető „Makói Ujság” szerkesztője dr. Kiss Pál ügyvéd is fényes elégtételt ad az általa meghurcolt férfiúnak. A mult hétfőn Szegeden tartott törvényszéki tárgyalás

alatt ugyanis feltétlen bocsánatot kért Deseffy Bélától s a következő nyilatkozatot tette: „Mint hogy czikkeimet részint téves információra, részint az uradalmi tisztikarnak a püspökséghez beadott vádlevelére, részint a kultuszminiszteri szakértői jelentésre alapítottam és azokból közleményeim tartalmát beigazolhatónak hittem, ezeknek tartalmát pedig a hivatalos okmányok megegyezők, ezeknél fogva sajnálatomnak adok kifejezést, a lapokban megjelent hírlapi közlemények közzététele felett és mert a czikk közzététele által félrevezettetésem mellett Deseffy Béla főmagánvádoló ur ellen rágalmazást követtem el, azért itt a törvényszék színe előtt ezennel bocsánatot kérek. E nyilatkozattétel után a panaszos jogi képviselője elejtette a vádat és a törvényszék megszüntette az eljárást.

— **Megfelebbezett határozatok.** A vármegyei törvényhatósági közgyűlés Szekszárd r. t. várost egy rendőrkapitányi állás szervezésére kötelezte és a város szervezési szabályrendeletét pótlásra a városnak visszaadta. A vármegye e határozatai ellen a város nevében dr. Hirling Ádám polgármester terjedelmes és indokolt felebbezést adott be. A felebbezések felett a m. kir. belügyminiszter fog dönteni.

— **Az előadó sikere.** Rátkay László képviselőnk a magyar—horvát pénzügyi kiegyezés becikkelyezésére vonatkozó fényes előadói beszédeért képviselő kollegái nagy ovációban részesítették.

— **Elhalálozás.** özv. Komáromy Józsefné sz. Biró Mária volt Erzsi jegyző neje, Biró Imre dunaföldvári róm. kath. plebános testvére f. hó 8 án szívizélhűdésben elhalt. Holttestét Ercsibe, a családi sírboltba szállították.

— **Kinevezés.** A dombóvári állami iskolához Tóth Dániel fehérvárcsurgói ág. ev. tanítót nevezte ki a miniszter.

— **Írnok változás.** Dunaföldvár községben Páuel F. Nándor községi írnok állásáról lemondott, miután szülőföldjén Adonyban lett megválasztva.

— **Utoállítás.** A dunaföldvári járásbeli 1885. évi fősorozásról távolmaradt védkötelesek utóállítására Szekesfehérvárról folyó hó 20-án lesz.

— **Czirkusz Szekszárdon.** Friese N. igazgatása alatt egy nagyobb szabású czirkusz érkezik Szekszárdra. A társulat 25 elsőrendű művész és művésznökből áll. Bővebbet a falragaszok útján tudhat meg a közönség.

— **A D. K. E. segélye.** A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa a Dunántúli Közművelődési Egyesület évi segélyét 5000 koronára emelte fel.

— **Életmentés.** Arnold Lajos dunaföldvári lakos f. hó 6-án dunaföldváron a hajóállomás alatt öngyilkossági szándékból a dunába ugrott Horváth Miklósnét kimentette s életmentési kísérlettel magához térítvén, visszaadta őt az életnek.

— **Tűz.** A mai reggel Baktában és Csátáron adta ki, a villám Méth János és Pollermann György tanyáiba beleütött és azokat felgyújtotta. A nagy viharban mindkét tanya leégett.

— **Uj egylet.** „Szőlő Otthon”, mint a hazai szőlőszeti alkalmazottak menhelye van alakulóban Kecskeméten, ahol a vinczellér, munkavezető, telepkezelő, pinczemunkás, pinczester stb. aggkorára, vagy baleset esetén otthont talál, lakást, ételmezést, ruházatot, pénzsegélyt stb. élvez. Az évi tagsági díj aránylag csekélyre van szabva, mert az egylet jövedelmező szőlőművelést, gyümölcsfatermesztést, konyhakertészetet, mezőgazdaságot, szőlőszeti ipart, sertés-, baromfi- és mélténytészt, tehenészetet létesít. Felhívjuk az országban működő szőlőszeti alkalmazottak figyelmét ezen emberbaráti intézményre; saját jól felfogott érdekekben kérjenek alapszabálytervezetet, hogy meggyőződhesse nek annak mivolta felől. Czím: „Szőlő Otthon” Kecskemét, II. tized 31. szám.

— **Névváltoztatás.** Mihálovics Kálmán dombóvári vasuti fékező családi nevének Marosi-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Zászlószentelési ünnepély.** A »Szekszárdi Kath. Legényegylet« zászlószentelési ünnepélyét szeptember hó 16-án tartja meg. A részletes műsort jövő számunkban hozzuk.

— **Távirda rongálók.** A Sió hid és Tolna —Műzs vasuti állomás között 1906 június hó 21-től kezdve ismeretlen tettesek a távirdai oszlopokról a szigetelőket rendszeresen levelezik. A tolnai csendőrség erélyesen nyomozza a tettesek kilétét.

— **Halálos végű verekedés.** Nagykajdácson, a korcsmában mult vasárnap nagyobb társaságban együtt mulattak: Szabó István, Szabó Mihály, Gerendai János és Papir István ottani legények. Később Szemler József és Török Lajos összeveszett Szabó Mihályval a Szabó István testvérével, majd a szóvítából dulakodás keletkezett. Eközben Szemler segítségére oda ment a dulakodók közé Láringer Ferenc is a ki Szabó Istvánt öklével többször megütötte. A verekedést Boda János községi őr akadályozta meg, aki időközben szintén a korcsmába érkezett, és a dulakodókat szétválasztotta, mire Láringer Ferenc a korcsmából eltávozott. Szabó István azonban utána szaladt és a korcsmán kívül megfogta s közben zsebkéssel többször megszurkálta és pedig oly súlyosan, hogy Láringer ott nyomban a helyszínen meghalt. Szabó Istvánt az éppen ott czirkáló csendőrzárőr letartóztatta. Másnap délben Mirth László helyettes vizsgálóbíró és Beke Ferenc kir. alügyész a helyszínére ment s Láringer Ferenc hulláját dr. Kramolin Gyula és dr. Sztanó Sándor orvosokkal felboncoltatták. — Tettest a kir. ügyészség fogházába kísérték be.

— **Baleset.** Reizinger József városi kocsis Szekszárdon mult szombaton követ hordott be a városház udvarára s a helyett hogy a rendes uton ment volna haza, a Bartinából a magyar utcába hajtott át. Az ott levő meredeken a lovak a terhes kocsit nem tudták felhuzni, mire ő leszállt, miközben a lejtőn visszahátráló kocsit a kerítésnek neki szorította. Lábán szenvedett súlyosabb zúzódást.

— **Fiatol tolvaj.** Korán lépett a bűn útjára Horváth József műzsi lakos Verona nevű leánya. Az alig 13 éves gyermek a nyitott ablakon behatolt Klein Teréz és Lambert Erzsébet lakásába és onnét a szekrény feltörése után 4 ezüst gyűrűt és más apróságot elemelt. A fiatal bűnöst feljelentették.

— **A krónikus bronchialis hurut** kezelése hetekig, sőt hónapokig is eltart. Szükséges tehát, hogy az ellene használt szerek hosszabb igénybe vételre alkalmasak legyenek. E tekintetben kiválik leginkább a „Sirolin-Roche“, egy creosot-preparatum, annak utálatos és kellemetlen szaga és íze nélkül. Számos kórházi vizsgálat igazolja, hogy a „Sirolin-Roche“ heteken át vehető utálatgerjedés nélkül. Kevesbiti a köpetet, előmozdítja az étvágyat és emeli a testsúlyt. „Sirolin-Roche“ a gyógyszerárakban árusítatik.

— **Elgázolt leány.** Vasárnap délelőtt Dombóváron a templomból kijövet Vasi Teréz nevű 7 éves kis leány egy pusztai uradalmi kocsit kereké alá került, melyek jobb kezefejét összezúzták. A kaposvári kórházba vitték ápolásra.

— **Egy rendőr balesete.** Szabó József szekszárdi városi rendőr, mult vasárnap oly szerencsétlenül esett el az utcán, hogy térdkalácsa megrepedt. Gyógykezelés végett a kórházba szállították.

— **Sikerült az Orsz. Posztókv. Áruház-nak** (Budapest, Rottenbiller-utca 2. szám) 1000 vég nagyon jó minőségű tartós férfiruha szövetet egy csődbe jutott posztógyárostól potom áron megvenni. Ez okból szétküld vidékre utánvéttel csak 6 koronáért egy teljes férfültönyre elegendő 3 méter nagyon jó, tartós, remek mintázatu, szürke, barna drapp seviot szövetet. Sötétkéket vagy feketét 7 koronáért. A fenti czéget t. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Grammophon.** Az új világ egyik csodája a grammophon. Hogy mi mindent talál meg fel az ember! Már repül a levegőben, hangját egy kis drót elviszi hihetetlen messziségre, lefotografálja egy darab papirosra a tárgyak képét és képes már lefotografálni a hangot is. Egy csöpp elmésen szerkesztett óramű, egy kis tű, réz

tölcsér és egy összekarcolt kaucsuk lepény segítségével bárki rendezhet otthon operai előadást, megszólaltathatja a legelső színészeket, énekeseket. A legdivatosabb, a legzajosabb sikert aratott kuplékon kényelmesen kacaghat s annyiszor, ahányszor akarja. Végig élvezheti a híres ének és zenekarok játékát, Kubeliket, Vécsey Ferit, a magyar zsenit, a párisi katonazene bandát egykép hallhatja, csak épen egy kis óraszerkezetet kell felhuzni. Hej bezzeg, ha a régi jó időkben fel lett volna már találva, mikor még a czammogó viczinálisok sem jártak s jó marasztaló sár volt a vendégfogó. Milyen kelete lett volna még nemzeti uraimék udvarházaiban. No, de most se fölösleges, mert hát mindenki nem szaladhat Kubelik, stb. után. Itt a Grammophon elhozza a szót, az éneket, a muzsikát! Grammophonok kaphatók *gyári áron Arva J. könyvkereskedésében Szekszárdon.* Ugyanott fényképezési czikkék és gépek is kaphatók! Miután a fényképezés a legszebb sportok közzé tartozik, ajánljuk ezt is a n. érd. közönség szives figyelmébe.

— **Vesztett eb garázdálkodása.** Hetesi Mihály 9 éves döbrökői fiút egy kutya nyakán, kezein és oldalán hatalmasan összemarta. Alapos a gyanu, hogy a kutya vesztett volt, de megvizsgálni nem lehetett, mert a fiu apja belehajította a Kaposba, hol a sebes viz elkapta és elvitte. A fiút a Pasteur intézetbe szállították.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — fenyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Megejt híres vízü Borszéknek forrása,
Mely már Atillát is vendégül traktálta.
Itt pedig Totnában, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek lángborából — ha megtelik gyűgygyel
A magyar néplelek őseréje tör fel . . .

Csak borszéki vizet igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

Előfizetési felhívás.

A nagyközönség nem remélt szives támogatása kísér rövid pályafutásunk alatt. Ezt a jóindulatot, lelkes pártfogást kérjük jövőre is.

Folyó év július elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.
fél évre . . . 5 " — "
negyed évre . . . 2 " 50 "

Néptanítóknak, ha az előfizetési pénzt egész évre előre beküldik, 5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, olcsó díjszabással közöljük.

Hátralékos előfizetőinket kérjük az előfizetési pénzek szives beküldésére.

Hazafias üdvözlettel:

a „KÖZÉRDEK“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

BÁTER JÁNOS

könyv-, papir- és írószer-kereskedése
SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

A legfinomabb magyar gyártmányu

olajfestékek, ecsetek,

legjobb minőségű festővászon s mindennemű festészeti czikkék, a festőművészet remekei paspartoukban, nagy választékban a legjutányosabb áron kaphatók.

Festőmintákat kikölcsönözünk

EGYHÁZI ÜGYEK.

Egyházmegyei gyűlés. A tolnai ev. ref. egyházmegye, amint már említettük f. évi aug. 2-án Szekszárdon tartja évi rendes közgyűlését. Az új esperest Kátai Endrét ekkor iktatják be s a gyűlés tárgysorozata a következő: 1. Gyűlés megnyitása. 2. Képviselők igazolása. 3. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság. 4. Távollevők igazolása. 5. Esperesi jelentés. 6. Esperesre adott szavazatok felbontása. 7. Az új esperes eskütétele s beigtatása. 8. Tanügyi bizottság jelentése. 9. Gyönki gymnasium. 10. Tűzkár biztosítás. 11. Gyámpénztár jelentése. 12. Közpénztár. 13. Esperesi számadások. 14. Segély kérvények. 15. Számvevőszék jelentése. 16. Közalap bizottság jelentése. 17. Dömötör László és társai panaszügyében kiküldött bizottság jelentése. 18. Kölesdi egyház zavaros viszonyai ügyében kiküldött bizottság jelentése. 19. Egyházkerületi képviselők. 20. Időszaki bizottság. 21. Köszönet a gyűlésteremért. 22. Tanítóegylet jegyzőkönyve. 23. Gyűlés be-
zárása. 24. Hitelesítés.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Izrael Istene. E czim alatt dr. Rubinstein Mátvás a szekszárdi izraeliták általános becsült rabbija egy kis füzetben kiadta az itteni zsidó templomban pünkösdi ünnepén elmondott egyházi beszédét. — Széles látókör, emelkedett világ nézet, szép költői nyelv jellemzi ezt a kis füzetet, amely tartalmával is kiválik a tuezat egyházi beszédek sorából. A formás kis beszédben a Jehova vallásának a bálvány imádásban elmerült lelkekre való átalakító hatását fejtegeti a szerző, kiváló ügyességgel mutatva ki, mint tért át az emberiség a képzeletében ledérnek megalkotott pogány istenek és istennők tiszteletéről a szélidebb lelkű Jehova imadására, aki a jog, igazság, méltányosság s egyenlőség s mondhatni a tiszta szenterkölesü házias élet Istene. — Az érdekes kis füzet ára 40 fill., tiszta jövedelme iskolai célra lesz fordítva.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

Jegyzők gyűlése.

A tamási járási községi jegyzők, mint tudósítók írja, f. hó 7-én tartották Tamásiban rendes közgyűlésüket. Jelen voltak többek között: Hesz Pál (Tamási), Keszler Károly (Kánya), Hegedüs Mátvás (Pinczehely), Lagler Sándor Nagyszokoly, Csornai János (Szemcséd), Scherer Gyula (Tamási), Molnár István (Felsőnyék), Szabó Zoltán (Koppányszántó), Németh Géza (Magyarkeszi), Günther László (Bedeg), Blochinger Endre (Tamási), Bekő Elek (Tengőd), Cholnoky Lajos (Ozora), Arany Károly, Névény Árpád (Felsőreg), Csukly Ignác, Miltényi Béla (Szakály), Bertics Pál (Értény) stb.

Megvizsgálták az egylet 1905. évi számadását, tárgyalás alá vették az 1906. évi költségvetést és ennek nyomán megállapították az évi tagdíjakat.

A rövid lefolyású gyűlés után az előbb felsoroltak Hesz Pál főjegyző szöllőjébe vonultak, hol gazdag lakoma várta őket. A kedélyes lakomán a jegyzőkön kívül résztvettek:

Szévald Móríciz főszolgabíró, Sörös József szolgabíró, Spettl Imre járási irnok, Borsitzky Dezső útmester, dr. Frűchwirth Jenő és Parragh Béla ügyvédek, Lakner Lajos gyógyszerész, ifju Parragh Béla, ifju Hesz Pál és ifju Borsitzky Dezső Tamásiból.

Felköszöntőkben sem volt hiány Szévald Móríciz főszolgabíró a házigazdára, Cholnoky Lajos egyesületi elnök pedig a távollevő háziasszonyra emelte poharát.

A társaság jó czigány zené mellett késő éjjelig együtt maradt. A jó hangulat fokozására nagyban befolyt Miltényi Béla szakályi segédjegyző humoros, jókedvű előadása is.

Igazgatósági értekezlet. Igazgatósági értekezlet volt f. évi július hó 12-én a szekszárdi kaszinóban a kaszinói, valamint a Simontsits-féle könyvtárak berendezése és elhelyezése ügyében. Megállapodott az igazgatóság abban, hogy a bazar helyiség lesz a kaszinó rendes könyvtára, a szükséges berendezésekkel ujonnan ellátva, ellenben azon helyiségben, a hol eddig volt a könyvtár, a Simontsits-féle könyvek fognak zárt szekrényben őriztetni, úgy, hogy azok csakis ott lesznek majd olvashatók. Természetesen ezen megállapodást a választmány jóváhagyása elé terjesztik.

ISKOLAI ÉRTESEITŐK.

A szekszárdi állami főgimnázium.

Hogy repül az idő! A szekszárdi állami főgimnázium az idén már tíz évi pályát futott meg. *Wigand* János igazgató az értesítőben rövid visszapillantást vet az intézet multjára s így vázolja a letűnt évek történetét:

Intézetünk nem épen a legkedvezőbb viszonyok közt lépett életbe és élte át zsenge korát.

Létesítésével, épületének emelésével vármegyénk és városunk kimerítette ez irányban anyagi erejét. Az állampénztár közoktatástügyi dotációi pedig szűken vannak kimerve. És az épületünk ridegen állott a vásártér porában, még soknemű belső szerkezeti hiánnyal, butorzat, felszerelés nélkül.

Városunk lakossága mérsékelt számu, vidéke a közlekedési viszonyok kezdetlegeségénél fogva kicsiny. Mégis az élet, ellátás benne drága. És a dús Sárköz tehetős gazdái nem tanítatják fiaikat. Népiskoláink túlszűfoltak, a tanítók keservesen küzdenek, hogy tűrhető eredményt érjenek el. Ily kis-körü és nem kiváló képzettségű anyagból szedtük növendékeinket.

Városunkban középiskolának nem volt hagyománya. Így intézetünk tájékozatlan közönséggel találta magát szemközt.

Keletkezése idején tanárihiány volt. Így fiatal, sőt túlnyomóan kezdő erőkkkel végeztük az alapvetés munkáját.

A legutóbbi évtizedben különös hevességgel indult meg a középiskolai reformeszmék forrongása; s különösen a gimnázium legfontosabb hagyományait ádadul ostromolta a kételyek, sőt támadások árja. Továbbá épen intézetünk első éveire esik a tanterv s vele az összes tankönyvek megváltozása; a mult évben pedig az érettségi vizsgálat szenvedett változást.

Mégis simán, válságok nélkül esett át iskolánk az ő első évein.

Igy ír az igazgató, egyet azonban természetesen elhallgat; azt, ami öndicséret lenne. Minket azonban nem akadályozhat meg semmi tekintet annak kimondásában, hogy az intézet vezetése mintaszerű s a tanári kar is hivatása magaslatára tud helyezkedni. Semmi sem mutatja a humánus bánásmódot fényesebben, minthogy az eddig érettségire bocsátott 80 növendék közül véglegesen még senki sem bukott el. Ez mi szerintünk nem azt mutatja, mintha az intézet kellő szigorot nem alkalmazna, de inkább azt, hogy banni és foglalkozni tud növendékeivel.

Az elmúlt évben egyébként az intézet épületét kijavították, a butorzatot ki egészítették s főleg a fizikai szertárt és a tanári könyvtárt szaporították új beszerzésekkel. A tanári testületben csak annyi változás történt, hogy *Reichert* Gyula kistormási lelkész az evangélikusok oktatásával bízták meg. Több tanár magasabb fizetési fokozatba lépett elő. Összesen 224 tanuló iratkozott be, hattal több mint az előző évben. A járvány miatt több tanár huzamosabb ideig akadályozva volt a tanításban, sőt a kanyaró járvány miatt az év végén be is kellett az intézetet zárni, valamivel korábban. Nagyonfontosságú változás, hogy a miniszter az egyfolytában való tanítást megengedte. Évközben a tanítványok

tanári felügyelet alatt nagyobb kirándulásokat tettek a vidékre, sőt az V. VI. osztály 28 tanulója Budapestre tett kirándulást. 209 tanuló közül megbukott 33, tehát 15.8%, de ezek nagy része is javíthat. Több iskolai ünnepélyt tartottak. Fegyelmi tekintetben erkölcsi kihágás nem fordult elő. Érettségi tett 24, jelesen érett 3, jól 9, egyszerűen 8, javító vizsgát tesz 4.

Az értesítő beszámol még a tanári testület irodalmi működéséről, az elvégzett tananyagról, a könyvtárak állásáról. Az Eötvös önképzőkör működéséről *László Géza*, a testi nevelés ügyéről *Breboszkó Elemér*, az egészségügyről pedig dr. *Sztanó Sándor* iskolaorvos ad számot. Közli még a szépen összeállított értesítő az ünnepélyek és előadások műsorát, az intézet által kezelt alapok mérlegét, a tanulók névsorát, a jutalmazásokat, segélyezéseket, a szokásos statisztikai kimutatásokat és jövőre hasznos tudnivalókat, ugyszintén az intézetet érdeklő főigazgatói s miniszteri rendeletek s tankönyvek jegyzékét.

A bonyhádi r. k. jellegű polgári leányiskola 1905—6. évi értesítője.

Bonyhádon az 1905/6. tanév elején nyílt meg a r. k. jellegű polgári leányiskola: a paulai szent Vinczéről nevezett irgalmas nővérek által föntartott immaculata intézet, mely nyilvánossági joggal van felruházva. Az 1905/6. tanévben csak 3 osztálya volt, de a jövő 1906/7. tanévben megnyílik a IV. osztály is. Ugyanekkor új díszes épületet is kap az iskola. Sokat köszönhet ezen intézet *Valter Antal* praelátus-helynöknek és *Döbrössy Alajos*nak. Tanerő 7 van. Beiratkozott az I. osztályba rendes tanulóknak 9, a II-ba 9, a III-ba 9, magántanuló volt 7, így a kettőt véve összesen 34. Magyar 27, r. k. 33, dicséretes 30, jó 4, kitérő 13, jeles 9, jó 6, elégséges 3 és elégtelen 3. Az intézet internátussal van ellátva. Beiratási díj 10 kor., a tartásdíj havonként 26 kor., tandíj 62 kor. A beiratás szept. 1—5-ig lesz. Az értesítőt dr. *Jozgics József* igazgató adta ki. Az intézet azon a környéken hézagot pótol.

TANÜGYI HIREK.

A közigazgatási bizottság határozatai. Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én többek között a következő tanügyi határozatokat hozta:

A *hőgyézi* gazdasági ismétlő-iskola létesítésére 1907. január 1-ig időhaladékot engedélyezett.

A *Simonmajor*-pusztán létesítendő iskola ügye a járási főszolgabírónak kiadatott tárgyalás végett.

Döbrököz község gazdasági ismétlő-iskola felállítására utasítottat.

A *paks-pusztai* 3 ujonnan szervezett községi tanítóállásra vonatkozó választási jegyzőkönyvet a vallás és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztették jóváhagyás és az engedélyezett 1200 K. államsegélynek utalványozás végett.

Tolna község azon határozatát, hogy az állami iskola telkét bekerítetteti, a tervvel és költségvetéssel együtt jóváhagyta a közigazgatási bizottság.

A *csibráki* községi nyári menedékház-vezetőnői állásra *Schmidt Mártonné* alkalmazása szintén jóvá hagyatott.

Koppányszántó község a gazdasági ismétlő-iskolát vezető tanító 100 K. tiszteletdíjának fedezésére államsegélyért folyamodott, a közig. biz. f. hó 11-én pártolólag terjesztette fel a közoktatásügyi miniszterhez.

A *kakasi* rk. iskola III. tanteremének felépítésére 1 évi időhaladékot engedélyezett a közig. bizottság, de a III. tanítói állomást már most kell szerveznie és szeptember 1-ére betölteni, bérházban helyezve el az iskolát.

A *felsőnánai* ág. ev. és a zombai rk. iskolaszék tanítójának 100—100 kor. kor-

pótlék államsegélyt kért. Pártolólag terjesztett fel a vallás és közoktatásügyi miniszterhez.

Király Pál alsótengeliczi oklevéllel nem bíró tanítót állomásra a fenntartó elmozdította, a mely jelentést a közig. bizottság tudomásul vette.

A *bonyhádi ág. ev. iskolánál* építendő IV. tanterem terv és költségvetés megvizsgálás végett kiadatott az államépítészeti hivatalnak.

Kinevezés. A dombóvári állami elemi népiskolánál *Székely János*nak a bibarczfalvi áll. el. iskolához történt áthelyezése folytán üresedésbe jött tanítói állomásra *Tóth Dániel* fehérvárcsurgói ág. hitv. ev. okl. tanító neveztetett ki.

Ipariskolai tanítók. A bonyhádi községi iparostanoncz-iskolához tanítókul az eddig teljes megelégedésre működött tanerők 3 évre újból megválasztottak. Ezek: *Blumenstock* Jakab, *Schlenker* Mihály, *Filipp* József és *Molnár* Lajos.

Pályázat tanítói állásra. Az alsótengeliczi tanítói állomás üres. Ez ügyben *Szarka* Dezső felsőtengeliczi kasznárhoz lehet fordulni.

Községi tanítóválasztás. Az ujonnan szervezett gyapai áll. seg. községi tanítói állomásra *Pártos* Ferencz, a cseresnyésire *Hótai* Ferencz és a csámpaira *Schmidt* Miklós okl. tanítók választottak meg június 23-án, a *Rassovszky* Julián választás elnök elnöklete alatt megejtett választáson. A választást a miniszter hagyja jóvá.

Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a kisdorogi gazdasági ismétlőiskolát vezető *Kresz* János tanító tiszteletdíjának fedezésére 1906. szept. 1-től kezdve 5 évre, évi 100 kor. államsegélyt engedélyezett és azt egyidejűleg ki is utalványozta.

MULATSÁGOK.

Az Ipartestület mulatsága. A szekszárdi általános ipartestület, ez az élénk szellemmel vezetett és iparosaink érdekeit buzgóan szolgáló egyesület, szokásos nyári multságát a mult vasárnapon tartotta meg a Mutschenbaher-kertben. Ez a multság is méltó volt elődei hírnevéhez. Kedvező idő lévén a közönség csakhamar megtöltötte a kellemes nyári helyiséget s mindvégig festelen jókedvvel mulatott a hajnali órákig. A multság anyagilag is jól sikerült, amennyiben 151 korona 66 fillér kiadás mellett, 220 kor. 14 fillért jövedelmezett a testületnek.

Vasutas altisztek mulatsága. Az elmúlt vasárnap (f. hó 8-án) a dombóvári vasutas altisztek Otthona az ódombóvári állomás kertjében sikerült nyári multságot rendezett, mely nem is hajnaltban, hanem reggel ért csak véget. Úgy anyagilag, mint erkölcsileg teljes volt a siker.

Sikerült műkedvelői előadás. Tamásiban, folyó hó 8-án a „Kaszinó“ nagytermében, az iparos ifjuság, a létesítendő „Önképző egyesület“ javára előadta *Rátkay* László országgyűlési képviselő „Árvalányhaj“ című, ismert és kedves népszínművét. Már magáért a célért is érdemes volt a törekvő ifjuság műkedvelői előadását végig hallgatni de érdemes volt magáért az előadásért is, mert a nagyobb igényekhez szokott intelligenciának várakozását is kielégítette az előadás lefolyása. Szerepét, mint a karikacsapás, úgy tudta mindenik szereplő, természetesen, higgadtan játszottak valamennyien. Dicséret illeti tehát mindnyájukat, de mégis talán sikerültebb alakításokat a következők mutattak be: *Jókai* Katicza, mint „Kerc Ruzsa árva lány“ játéka kedves és vonzó volt, szép csengő hangjával pedig biztosította magának kezdettől végig a közönség elismerését, *Németh* Zsuzsika játéka kitérő természetes volt, *Horváth* Ferencz hosszú és fárasztó szerepében sok élénkséget tudott kifejtetni, *Németh* Mátyás helyes alakításával sok tapsot aratott, méltó partnere volt neki *Ling* Lajos, mivel mint „vőfélyek“ sokszor megkacagtatták a publikumot. *Poór*

Ferencz szintén helyesen oldotta meg nehéz feladatát, *Lázár* Dezső mint „Bán Pál gazdag paraszt”, *Kajtár* József mint „Bán Pál unokaöccse” és *Babay* István mint „Lajcsi kocsi” szintén nagyban hozzájárultak, hogy az előadással teljes sikert arathattak. Midőn teljes elismeréssel adózhatunk a törekvő ifjúság komoly munkásságáért, hogy fárasztó napi munka után, ily szellemi élvezetekben talál gyönyört, mellyel magának bizonyos lelki finomságot, a hallgatóknak pedig élvezetes estélyt tud szerezni, akkor nem szabad megfeledezni a rendezőről sem, *Hingel* Károly jóhírű iparosról, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal és ritka szakértelemmel tudta betanítani az egyes szereplőket s a főrendező segítő társáról: *Witzl* Sándorról, ki nemcsak a rendezés körül segédkezett, de bár szükség nem volt rá, sugott is. Az előadás után táncz volt egész világos reggelig. Felülfizettek: *Walder* Mihály 60 f., *Gottlieb* Salamon dr. 1 K. 60 f., *Kindl* Vilmos 40 f., *Vargha* Kálmán 80 f., *Lukács* János 60 f., *Rossos* Jenő 80 f., *Székel* Gyula 80 f., *Dániel* Lipót 40 f., *Gundy* Sándor 1 K., *Winkler* Ármin 20 f., *Bakonyi* Péter 20 f., *Molnár* Gyula 1 K., *Nagy* Viktor 1 K., *Rosenberg* N. 40 f. és *Lukács* Gyula 40 fillért. Jegyüket megváltották *Kiss* Ernő dr. 5 K., *Mozolányi* István 2 K. és *Himmel* N. 1 K. 20 fillérrel. A jelenlevőknek, felülfizetőknek és jegyüket megváltó uraknak, a műkedvelő ifjúság ez uton is mély köszönetét fejezi ki és kéri, hogy szives adományuk nyugtázását tudomásul venni méltóztassanak. X.—Y.

Tánczvizsga. A Lengyeli Polgári Olvasóegylet, 1906 évi július hó 22-én (vasárnap), a lengyeli fürdőben, *Zsolnay* József dombóvári zenekara közreműködésével, saját könyvtára javára zártközű tánczvizsgát rendez. Beléptidj: személyjegy 1 korona 60 fillér, családjegy 3 korona. Kezdeté fél 6 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Szerkesztői üzenetek.

Egy évi önkéntes. Az 1906. évi fősorozást, melyen az 1885, 1884 és 1883. évben született állítási kötelesek kerülnek sorozás alá, az eddigi megállapodások szerint október 19 és november 30-ika között tartják meg. Egy évi önkéntességi jogát ezen a sorozáson is igazolni kell, ép úgy, mint a júniusi sorozáson. Az a hír, hogy az 1885-belieket augusztusban sorozzák, téves értesülésen alapult.

Nemo. Tárcaja ügyes tollal irt apróság. Tudassa nevét.

Egy anya. Cikkét némi kis módosítással szivesen közöljük, ha nevét is tudatja.

Poéta. Mi nem politizálunk. Versét tehát legfeljebb csak itt közöljük:

Ökör és ágyu.

A mi ökrünket is
Ágyu viszi el;
Szól osztrák a szerbnek:
Itt a Szkoda, kell?

De az, fejét rázza
S a vizsály kitör:
A szerbnek van ökre,
De ő nem — ökör...

M. F. tanár urnak Baja. Intézkedtünk.

M. I. jegyző urnak Szakályban. Levelet irtunk. Ifj. R. Gy. urnak Klórnás. Megkaptuk, de még nem volt időnk átolvasni.

K.—r. J. urnak Vajta. Nagy köszönet. Aktuális cikkek miatt jövő számban.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Felejthetetlen férjem elhunyt alkalmából úgy testületek, mint egyesek részéről megnyilatkozott szives részvételért őszinte hálámot nyilvánítom.

Szekszárd, 1906 július hó 10-én.

őzv. Schneiderbauer Józsefné.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetmény.

A „Dunaföldvári Takarékpénztár részvénytársaság”-nál ingyenes

gyakornoki állásra

pályázatot hirdettünk.

Felső kereskedelmi iskolai érettségig igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények 1906 augusztus 1-ig adandók be az alulírott igazgatóságához.

A megválasztott 6 havi szolgálat után díjazásban fog részesülni.

Dunaföldvári Takarékpénztár r.-t. igazgatósága.

1—1

BRUCK SÁNDOR

könyvnyomdája és papirkereskedése

DOMBOVÁR, Fő-utca.

Czigarettázók figyelmébe!

Ajánlom a legfinomabb vergé-papirból készített valódi egyiptomi cigaretták hüvelyeket.

Finom egyiptomi Talik	1000 drb	2—	Kor.
Sahara	1000	2-40	"
Janua	1000	3—	"
Marocco	1000	3—	"
Toccos	1000	3—	"
Ambree	1000	3—	"
Sauitas	1000	3—	"
Ries Abadie	1000	3-20	"
Bourbon	1000	3-60	"

Legfinomabb Jaffa d'or valódi arany szipka 4-40

El-Lad " parafa " 4-40

5000 drb-nál utánvét mellett bérmentve szállítom.

1—10

Hirdetmény.

A **csibráki róm. kath. templom helyreállítási munkáit** a megyéspüspök ur Óméltósága 4423 kor. 42 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1906. évi augusztus hó 16. napjának d. e. 11 órájára a Csibrák községének helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a csibráki róm. kath. iskolaszékhez (u. p. Kurd) annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett iskolaszék elnökénél megtekinthetők.

Kelt Csibrákon, 1906 július hó 12.

Jeszenszky Andor,

az iskolaszék világi elnöke.

18. sz.

1906.

A simontornyai járás főszolgabírájától.

Körorvosi pályázat.

A kinevezés folytán üresedésbe jött **gyönki körorvosi állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom mindazon orvos urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §, illetve az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi július hó 26-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezendőket tekintetbe venni nem fogom.

A körhöz Gyöng, Miszla, Udvari, Varsád, Szakadát, Szárazd és Keszőhidegkut községek tartoznak.

Javadalom 1000 kor. fizetés, 400 kor. utiátalány, mely járandóságokat a székhelyet képező Gyöng község pénztára fizeti ki. Az orvos tartozik a kört a fuvarátalány ellenében 2 hetenkint egyszer beutazni, hatósági rendeletre hivatalból ingyen a körhöz tartozó bármely községbe is kiszállani.

Látogatási díjait a kötendő szerződés fogja szabályozni. Műtétek és szülészeti eseteknél a felek közti megegyezés a mérvadó. Köteles a körorvos a szegényeket ingyen gyógykezeltetni. Gyöng községben a halottkémlés is a körorvos kötelessége; szemledija egyenkint 60 fillérben van megállapítva.

A választás határnapját később fogom megállapítani.

A megválasztott körorvos tartozik állását 8 nap alatt elfoglalni.

Gyöng, 1906. évi július hó 5.

1—2

Br. Jeszenszky György s. k.

főszolgabíró.

Eladó.

Néhai özv. Zahratka Jánosné tulajdonát képező Széchenyi-utcai ház, az alsó temető melletti 800 □-öles szőlő és az ezzel szemben levő tanya; továbbá a baktai hegyen 2200 □-öles szőlő tanyával együtt szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

1-3 **Horácskó Sándor.**

2220 sz.
tk. 1906.

Árverési hirdetmény.

A dunaföldvári kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Spányi Leó szekszárdi ügyvéd, mint vagyonhukott Vértési Mórné és fia cég csődöttmegmondónak, Wellisch Miksáné Stelzer Rozália elleni 788 kor. 53 fill. tőke, ennek 1906. évi március hó 17-től számítandó 5% kamatai, 82 kor. 40 fillér per és végrehajtási, továbbá 450 kor. tőke, ennek 1906. évi március hó 17-től számítandó 5% kamatai, 67 kor. 65 fillér per és végrehajtási, úgy az ezuttal 31 kor. 45 fillérben megállapított, valamint a még felmerülendő költségek behajtása céljából, a dunaföldvári kir. jbiróság területén lévő, Dunaföldvár község határában fekvő, a dunaföldvári 252 sz. tjkvben foglalt, Wellisch Miksáné Stelzer Rozália nevében álló A. 2 sorsz. 271/a. hrsz. alatti 267 régi népsorsz. ház és udvartér 800 kor. kikiáltási árban az **1906. évi szeptember hó 5. napjának d. e. 11 órájkor** a kir. biróság árverési termében megtartandó árverésen eladatni fog a kikiáltási áron alul is.

Venni szándékozők figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes papirban bánatpénz fejében letenni és vevő a vételért 3 egyenlő részletben lefizetni köteles, végre, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt tkvi hatóságnál és Dunaföldvár község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt a dunaföldvári kir. jbiróságnál, mint tkvi hatóságnál 1906. június hó 28-án.

Báthory Géza,
kir. jbiró.

Részletfizetésre

porcellán és üveg szervizek, lámpák, china-ezüst. Kérésre képes színes árlap ingyen. Ugyanott utazók felvétetnek, kik vendéglősöket, kereskedőket és henteseket látogatnak, híres szegedi paprika eladásával sokat kereshetnek. 1 kiló világírú szegedi paprika 3 frt utánvétellel.

Ivánkovits Károly és Fia Szegeden.

Nincs többé iszákosság!

a Zoa-por használata után, a miről ezer, meg ezer köszönőlevél önként beérkezett. — A Zoa-por kávé-, ital-, étel- vagy szeszes italban adható anélkül, hogy erről az ivó tudomással bírjon. Teljesen ártalmatlan. — A Zoa-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert előidézi azt a csodahatást, hogy az iszákosnak a szeszes italokat ellenszenvenessé teszi. A Zoa oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér vagy leánygyermek egyaránt beadhatja az ivónak tudta nélkül és az illető még csak nem is sejtji, mi okozta javulását. — Zoa a családok ezreit békitette ki, sok ezer férfit a szégyen és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Nem kevés fiatal embert a jó utra és szerencséséhez segített és sok ember életét számos évvel meghosszabbította. — Egy adag ára egy teljes kurához 10 korona. Szétküldés titoktartás mellett portó- és vámmentesen történik utánvétellel vagy a pénz előlege beküldése mellett. Szállítja **AUFFENBERG JÓZSEF** Budapest, VIII., Bezerédj-utca 3/M. szám.

Egyszeri átsimitás

Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

2-2

Kétszeri átsimitást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerszerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyzó gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogyzó őrlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegesek permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítanak jótállás mellett különlegességgé legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, II/I Taborstrasse 71.

Kitüntetve 560 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárúsítók kerestetnek.

7-10

Új gyógymód!

Rheumában stb. szenvedőknek sok év óta kipróbált, orvosilag ellismert, külföldön is szabadalmazott magyar találmány

hygienikus egészségi czipőimet ajánlom.

Ezen czipő belső szerkezete szakértők egybehangzó véleménye szerint eddig felülmulhatatlan módon biztosítja a lábnak egyenes, természetes melegét, a rheumás betegséget helyreállítja, az egészséges szervezetet pedig meghűléstől és sok veszélyes betegségtől megóvjá. A czipő ruganyos, könnyű, elegáns formájú és olyanoknak, kik hivatásuknál fogva sokat járnak, megbecsülhetetlen. Lábizzadást és sokféle láb-bántalmat sikeresen gyógyít, a vérkeringést egyenletessé teszi, ennélfogva sok betegségnek enyhítő szere. Prospektus ingyen. — Egyedüli készítője a f-találó:

RYTKÓ GYÓZÓ Budapest, VIII., Kerepesi-ut 29.

Zilzer Johanna 40 éven át kitűnőnek bizonyult, közkedvelt

arczkenőcse

eltávolít mindennemű szépséghibát, nevezetesen: szeplőt, májfoltokat, az orr és kéz vörösséget s az arczuak késő korig egészséges, rózsás színt kölcsönöz. Ára: 1 nagy tégely 2 kor. 40 fill., 1 kis tégely 1 kor. 20 fill., a hozzá való szappan darabja 60 fill. — Szétküldések a világ minden tája felé, utánvétellel. Valódi minőségben kapható: Zilzer Herminánál Budapest, Király-utca 70. és Török József gyógyszerüzében Budapest, Király-utca 12, valamint minden gyógyszerüzében és drogériában.

Üzleti és másolókönyvek, levélpapírok, borítékok és mindennemű irodaszerek

nagy választékban, jutányos áron kaphatók

BÁTER JÁNOS

könyv-, papir- és írószer-kereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Legjobb mellékkereset

űők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „Styriai“ kötőgép. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetési Feltételek.

Első styriai kötőgép-gyár

magyarországi képviselete

FÖBL J. L. műgépész Budapest, VI., Csengery-utca 54.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai” kereskedők házában tart dus raktárt a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és iroda-berendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Egy jó házból való fiu

tanulónak

azonnal felvétetik

Báter János

könyv- és papirkereskedésében.

Hirdetmény.

Szekszárd és vidéke tisztelt közönségének tudomására hozom, hogy telepemen bármily nagyobb mennyiségű **száraz**

kemény tűzifa

felvágott állapotban tíz kilótól kezdve kilója 3 fillér, 1 métermázsánkénti sulyban **3 koronáért**; ugyszintén slavoniai puhafa, bükk és szilfahasáb és bükkdorong első és másodrendű **száraz tűzifa** jutányos áron kapható.

Továbbá nyár folyamán a csépléshez szükséges

szén

kiváló jó minőségben, jutányos áron kapható.

Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

a szekszárdi vasuti indóházzal szemben, saját házában. 7-7

Női kalap-divatterem.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szives figyelmébe ajánom a dus raktáron levő legújabb párisi divatu **tavaszi és nyári**

női kalap-ujdonságaimat

a lelegegánsabb kivitelben, ugyszintén gyermek kalapok, gyászkalapok, menyasszonyi fátyolok és koszoruk nagy választéka.

Olesó árak! Pontes kiszolgálás!

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Frának Jánosné
Szekszárd,
Széchenyi-utca.

518. sz.

1906.

Hirdetmény.

Alulírott községi előljárók a községi képviselőtestületnek 1906. 4/1. sz. határozata alapján közhírré tesszük, hogy Kölesd község tulajdonát képező

nagyvendéglő

a hozzá tartozó 23 hold vendéglői földdel együtt 1907. évi január hó 1-től számítandó 3, illetve 6 évre a f. évi **augusztus hó 26-án délután 3 órakor Kölesden**, a község ház tanácstermében megejtendő nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.
Kölesd, 1906 július hó 5.

Hesz Lajos
jegyző.

1-2

Kocsis József
bíró.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitünően bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csuzt, rheumát** és egyéb meghűlésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitünő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon diszoklevéllel, arany éremmel és aranykereszttel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.**

40-52

Az Aranka crème eredete.

A legnagyobbat vétkezik az, aki az Isten adományát, a szépséget nem becsüli meg. — Igen ferde felfogás, ha valaki bőrápolási szempontból valamely arc-crémet és szappant használ, hogy az már kendőzés volna. Mert az tény, különösen a nőknél, hogy akár a konyha gőzétől, akár az éles levegőtől, vagy szakszerűtlen mosdástól a bőr az arcon vagy a kézen romlik. Vagy érdes lesz, vagy hámlik, vagy pörsenes, vagy a zsiroságtól fényes, szóval elveszti eredeti üdőségét, bársonyos simaságát, csuf, öreges kinézetet kölcsönöz.

Igen sokan több-kevesebb eredménnyel igyekeztek a bajon segíteni. Én, ki szintén több éve foglalkozom a cosmeticával, áttanulmányoztam minden eddig forgalomba jött szépítő szert és mindegyikből, amit jónak találtam, kiszedtem és sikerült ezekből egy egészen új crème-massát összeállítanom, amely jóságban és biztos hatásában, valamint ártalmatlanságban felülmúlja az összeset.

Ez az Aranka-crème.

Bőr által teljesen felszívódik, az arczbőrt gyengéddé, fehérre, bársonysimaságúvá, tisztává, üdévé és frissé teszi. Védi a bőrt napsütés, napégés, szélhúzás, por, hideg, meleg stb. ellen. Nélkülözhetetlen mindenkinek, ki arczbőrt kicsit is ápolni akarja. Mivel teljesen felszívódik, nem teszi a bőrt zsiros tapintatúvá, fénylővé, s ezért nappal vagy bármiféle világításnál arczpor helyett használható.

Aranka-szappannal együtt használva biztos eltávolítja a szeplőt, májfoltot, pattanást, pörsenést és mitesszereket.

Egy tégely Aranka-crème
ára 1 kor.

Egy darab Aranka-szappan
ára 70 fill.

Kapható:

HEGEDŰS BELA

Magyar Koronához
címett gyógyszertárában
Kalocsán.

